

„Jedynie prawda jest ciekawa”

„Cieszę się, że dziś to piąte spotkanie w stulecie niepodległości odbywa się również w Belwederze. W imieniu prezydenta Andrzeja Dudy witam wszystkich uczestników tego forum” powiedział Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adam Kwiatkowski

V Zjazd FMPnW

Aforyzm pisarza i publicyści wileńskiego Józefa Mackiewicza (1902-1985), który zawsze był wierny swojemu sumieniu i będąc wybitnym patriotą, „patriotyzm umiał pokazać w formie czystości dziennikarskiej misji” - zdaniem wiceprezesa Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie Rafała Dzięciołowskiego - mógł

być stać się naturalnym czołowym Stowarzyszenia Federacji Mediów Polskich na Wschodzie. Propozycję tę wyraził Pan Rafał w swoim wystąpieniu otwierającym obrady V Walnego Zjazdu FMPnW, na który 23 listopada do Belwederu zjechali się przedstawiciele dziennikarskiej braci, reprezentujący polskie media na Ukrainie, Białorusi, Litwie, Łotwie i w Republice Czeskiej.

Gospodarzem Zjazdu była Kancelaria Prezydenta RP, patronem Senat RP w ramach opieki nad Polonią i Polakami za granicą. Uroczystość organizowały dwie największe instytucje, wspierające rozwój Mediów Polskich na Wschodzie: Fundacja „Wolność i Demokracja” oraz Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Ciąg dalszy na str. 3

30 lat

W glorii Redaktora przez duże „R”

Po raz dwunasty przyznane zostały nagrody za najlepsze prace licencjackie, magisterskie lub doktorskie poświęcone polskiej historii, współczesności Polski lub stosunkom polsko-ukraińskim w Konkursie im. Jerzego Giedroycia.

XII W KONKURS im. Jerzego Giedroycia

Zszesnastu nadesłanych w tym roku prac, autorami których byli obywatele Ukrainy, którzy obronili je na ukraińskich uczelniach wyższych w roku akademickim 2017/2018, jury nagrodziło siedem. Wręczenie nagród odbyło się 28 listopada w Ambasadzie RP w Kijowie w obecności Ambasadora RP na Ukrainie Jana Piekło, dr hab. prof. Aleksandry Hnatiuk, kierownik Referatu ds. Współpracy Naukowo-Oświatowej Ambasady RP w Kijowie radcy Emilii Jasiuk.

Zdobywcy pierwszej nagrody XII Konkursu im. Jerzego Giedroycia w kategorii prac doktorskich Nazarowi Łosztynowi gratulują Ambasador RP na Ukrainie Jan Piekło, radca Ambasady Emilia Jasiuk i dr hab. prof. Aleksandra Hnatiuk (Patrz str. 12)

Jubileusz Związku Polaków na Ukrainie

Podniosły nastrój, spontaniczność, serdeczność i głęboki szacunek dla tradycji towarzyszył obchodom 30-lecia Związku Polaków na Ukrainie. Na zdjęciu finałowy moment Ogólnoukraińskiego Festiwalu Kultury Polskiej pod dewizą: „30 lat działalności w 100 latach Niepodległości” (patrz str 7 – 9)

Wizyta ministra spraw zagranicznych RP
Jacka Czaputowicza

Szef dyplomacji polskiej zawitał do Bykowni

Pierwszym punktem programu wizyty polskiego ministra na Ukrainie w Kijowie było spotkanie z premierem Ukrainy Wołodymyrem Hrojsmanem. Podczas spotkania omawiano, między innymi, incydent na Morzu Azowskim i kwestie dwustronne. Szef MSZ RP wręczył także nagrodę Pro Dignitate Humana siostrze Ołeha Sencowa, przyznanej ukraińskiemu reżyserowi za jego walkę o zwolnienie obywateli Ukrainy przetrzymywanych w rosyjskich więzieniach.

1 grudnia 2018 r. Ministrowie Spraw Zagranicznych Ukrainy i Polski - Pawło Klimkin i Jacek Czaputowicz oddali hołd ofiarom sowieckich masowych represji politycznych w Narodowym Rezerwacie Historycznym i Memorialnym „Groby Bykowni”.

W wydarzeniu wzięli również udział Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Ukrainy w Polsce Andrij Deszczycia, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP na Ukrainie Jan Piekło, przedstawiciele Ambasady RP na Ukrainie oraz inni dostojnicy państwowi.

Ministrowie złożyli wieńce na polskiej i na ukraińskiej części nekropolii Międzynarodowego Memoriału Ofiar Totalitaryzmu w latach 1937-1941, po czym wygłosili krótkie przemówienia do publiczności. Paweł Klimkin wyraził, w szczególności, zadowolenie, że drugi dzień oficjalnej wizyty Ministra Jacka Czaputowicza na Ukrainie rozpoczął się od tak wzruszającego wydarzenia właśnie w tym miejscu.

„Tutaj bowiem odczuwamy wspólność naszej historii. Widzicie, że tak samo jak flagi narodowe powiewają tu obok siebie, a na drzewach widnieją wstążeczki w kolorach flagi ukraińskiej i polskiej, podobnie Polacy i Ukraińcy byli obok

siebie, kiedy unicestwiał ich reżim stalinowski. Tak samo odczuwamy dziś poparcie wzajemne i tak samo razem będziemy iść ku przyszłości” - powiedział Paweł Klimkin.

Jacek Czaputowicz zauważył w odpowiedzi: „Jestem wzruszony, że mogę z Panem Ministrem Pawłem Klimkinem być na tym symbolicznym dla obu narodów miejscu. Razem złożyliśmy wieńce ku pamięci zamordowanych obywateli Ukrainy a także zamordowanych Polaków z Ukraińskiej Listy Katyńskiej. Cieszę się, że władze ukraińskie dbają o pamięć i że mogą dotknąć się do nazwisk pomordowanych Polaków, pochowanych tutaj”.

Po zakończeniu uroczystości minister udał się na zaplanowane rozmowy z ministrem spraw zagranicznych Pawłem Klimkinem i przedstawicielami władz Ukrainy. Ministrowie również wzięli udział w posiedzeniu Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa, które ma na celu zacieśnianie kontaktów między Polską a Ukrainą oraz umocnienie procesu zbliżenia i pojednania obu narodów.

Tegoż dnia odbyło się spotkanie ministra z prezydentem Ukrainy Petrem Poroszenką, w ciągu którego omawiano sytuację międzynarodową Ukrainy.

Olga OZOLINA
(Zdjęcie autora)

Konferencja międzynarodowa

16 listopada 2018 roku na Wydziale Historycznym Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki odbyła się Międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Polska-Ukraina: Za wolność naszą i waszą! Do 100-lecia odzyskania niepodległości obu narodów i 98. rocznicy umowy warszawskiej”.

Inicjatorem wydarzenia wystąpiła Organizacja Społeczna Zjednoczenie Szlachty Polskiej na Żytomierszczyźnie przy wsparciu Senatu RP, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie oraz Instytutu Polskiego w Kijowie.

„Chcemy skupić uwagę na stronach historii, które niosą pozytywne przykłady współpracy polsko-ukraińskiej” - wyjaśnił Włodzimierz Iszczuk, redaktor naczelny portalu Jagiellonia.org i wiceprezes Zjednoczenia Szlachty Polskiej na Żytomierszczyźnie, która zainicjowała tę dyskusję.

„Celem tego spotkania jest ukazanie, przede wszystkim, partnerowi ukraińskiemu, jaki potencjał generuje współpraca z polskim sojusznikiem, na przykładzie tego, co działo się w przeszłości” - powiedział dyrektor Instytutu Polskiego w Kijowie Bartosz Musiałowicz.

Uczestników i gości konferencji powitał Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Jan Piekło.

„Częścią historii polskich walk niepodległościowych jest historia współpracy militarnej Polaków i Ukraińców. Na przykład, Pakt Piłsudski - Petlura był momentem, kiedy wspólnie broniliśmy naszej i waszej wolności. Gdybyśmy w owym czasie potrafili zrealizować koncepcję geopolityczną Marszałka i stworzyć silny sojusz państw Międzymorza, może nie doszło by do II wojny światowej, w trakcie której kraje były I Rzeczypospolitej stały się skrwawionymi ziemiami.

Niestety, nie wszystko poszło tak, jak chcieliśmy. Ale dziś Ukraina podpisała umowę stowarzyszeniową z UE, otrzymała ruch bezwizowy i stała się częścią wspólnej przestrzeni europejskiej.

Ukraińscy historycy wzywają do oddania hołdu polskim żołnierzom poległym w walkach o wolność Polski i Ukrainy w 1920 roku

„Dziś Ukraina podpisała umowę stowarzyszeniową z UE, otrzymała ruch bezwizowy i stała się częścią wspólnej przestrzeni europejskiej. Możemy więc powiedzieć, że obecnie wdrażamy idee Petlury i Piłsudskiego w innych formatach” - podkreślił Ambasador RP na Ukrainie Jan Piekło.

Możemy, więc powiedzieć, że obecnie wdrażamy idee Petlury i Piłsudskiego w innych formatach” - podkreślił Ambasador RP na Ukrainie.

Z kolei, Natalia Kostecka-Iszczuk, prezes Zjednoczenia Szlachty Polskiej w imieniu inicjatorów i współorganizatorów konferencji powiedziała, że: „Mimo trudnych stron wspólnej historii, w stosunkach polsko-ukraińskich dominuje pozytywne doświadczenie i przykłady godne naśladowania w przyszłości. 450 lat wspólnej historii, w przeważającej części, były historią wspólnych osiągnięć i zwycięstw. Właśnie na tych pozytywnych stronach relacji polsko-ukraińskich musimy skupiać uwagę historyków, polityków i opinii publicznej”.

Podczas konferencji omówiono kwestie współpracy polsko-ukraińskiej w czasie umowy warszawskiej 1920 roku, wyprawy kijowskiej i wojny polsko-bolszewickiej. Odbyła się również prezentacja książki „Polsko-ukraińska współpraca wojskowa na przestrzeni dziejów”.

W bardzo ciekawej dyskusji uczestniczyli znani naukowcy z Polski i Ukrainy, mianowicie: prof. Janusz Odziemkowski z Uniwersytetu Kardynała

Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; prof. Waldemar Rezmer, z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; prof. Piotr Szlanta z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego; dr Andrij Rukkas z Narodowego Uniwersytetu im. T. Szewczenki; prof. Ihor Sribniak z Kijowskiego Uniwersytetu im. Borysa Hrinchenki; dr. Artem Papakin z Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki; oraz Wasyl Pawłow, przedstawiciel departamentu edukacji wojskowo-patriotycznej sztabu generalnego Ukrainy i doradca zastępcy szefa Administracji Prezydenta Ukrainy.

W trakcie wymiany zdań prof. Ihor Sribniak zwrócił się do obecnego na konferencji przedstawiciela sztabu generalnego Ukrainy z propozycją godnie uhonorować polskich żołnierzy walczących o wolność Polski i Ukrainy podczas wyprawy kijowskiej 1920 roku. Z kolei, Wasyl Pawłow obiecał, że już w tym samym dniu przekaże swoim zwierzchnikom tą propozycję. Oprócz tego, ukraińscy naukowcy zaproponowali zwrócić się do władz z prośbą dołożyć wszelkich wysiłków, by odnaleźć i uporządkować mogiły polskich żołnierzy, którzy oddawali swe życie podczas walk o wolność Polski i Ukrainy w 1920 roku.

Tak więc, konferencja będzie miała konkretny i praktyczny wymiar, ponieważ jej inicjatorzy ze Zjednoczenia Szlachty Polskiej wraz z naukowcami wystosują wkrótce apel do prezydenta i władz ukraińskich z konkretnymi propozycjami o uhonorowaniu polskich żołnierzy walczących o wolność Polski i Ukrainy wiosną i latem 1920 roku.

Jagiellonia.org
(Zdjęcia: A. Plaksina)

V Zjazd FMPnW

Ciąg dalszy ze str. 1

Spotkanie rozpoczęło mszą św. w Kaplicy Prezydenckiej w Belwederze, którą odprawił ks. Leszek Kryża, dyrektor biura Zespołu Pomocy Kościołowi na Wschodzie przy Konferencji Episkopatu Polski.

Następnie na sali obrad w imieniu gospodarza – Prezydenta Polski – uczestników konferencji serdecznie powitał Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adam Kwiatkowski.

„Każde takie spotkanie – zaznaczył minister – jest z kilku powodów ważne. Po pierwsze dlatego, że ważne jest, żeby polskie media na wschodzie istniały, bo dla nas to jest źródło informacji. Myślę tutaj o nas, mieszkających w Polsce, ale też o tych naszych rodakach, którzy dzięki Państwu mogą dowiedzieć się, co ważnego dla polskiej społeczności i nie tylko, dzieje się w miejscach, gdzie mieszkają”.

W imieniu marszałka Senatu Stanisława Karczewskiego zebrańnych pozdrowił senator Artur Warzocha, z-ca przewodniczącego senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, zapewniając, że Senat RP w miarę możliwości stara się – i będzie nadal to robić – wspierać materialnie działalność mediów polonijnych. „Wasza działalność – podkreślił – buduje poczucie wspólnoty narodowej, polskiej w miejscach, gdzie mieszkacie, ale też wyraża łączność waszych środowisk z Polską.”

Zdaniem prezesa Fundacji Wolność i Demokracja Roberta

„Jedynie prawda jest ciekawa”

Zdaniem prezesa Fundacji Wolność i Demokracja Roberta Czyżewskiego media polonijne należy rozpatrywać nie tylko w kategoriach odbiorców, ale też z perspektywy twórców

liwość omówienia bieżących i najbardziej palących kwestii z udziałem przedstawicieli władz RP.

Szefowa nieuznawanego przez Mińsk Związku Polaków na Białorusi Andżelika Borys mówiła o tragicznej atmosferze, w której funkcjonują środowiskowe media polskie na Białorusi. Podkreśliła, że są to jednocześnie najsilniejsze media

„Docieranie do elit nie jest dla mediów polskich na Ukrainie łatwą sprawą, ale myślę, że powinniśmy próbować uczestniczyć w dyskusjach i być polskim głosem w ważnych sprawach o skali kraju – przekonany jest redaktor „Kurieru Galickiego” – Wojciech Jankowski

niezależne w tym kraju. Zaznaczyła też, że białoruskie media, niezależne od władz w Mińsku, są w bardzo złej kondycji.

„Na Białorusi dominuje propaganda rosyjska, przeważają rosyjskie media, które w społeczeństwie są opiniotwórcze. Jeżeli mówimy o niezależnych mediach w kontekście Białorusi, to mówimy o mediach polskich przede wszystkim” – powiedziała Pani Andżelika. Odnotowała też, że dzien-

nikarze są prześladowani, karani, zabierany jest im sprzęt.

„Trzeba pracować w konspiracji, w której przez 13 lat działalności zdobyliśmy ogromne doświadczenie, ale też ogromne wsparcie zwykłych ludzi” – mówiła. Zaznaczyła, że ZPB ma obecnie 105 struktur regionalnych i około 12 tys. członków. W każdej prawie wiosce jest nasz oddział, albo zespół, albo nauczyciel. Dzięki siatce tych ludzi możemy rozprowadzać polską prasę i informować, przeciwstawiać się rosyjskiej propagandzie” – powiedziała.

Walenty Wojniłło przedstawił sytuację mediów polonijnych na Litwie. Wskazywał, że po wprowadzeniu euro na Litwie media polonijne przeżywają „skok cen”.

„W tej chwili jest problem, by przyciągnąć młodzież, zainteresować ją współpracą z naszymi redakcjami. Dlatego bardzo liczymy na zrozumienie naszej sytuacji podczas uchwalaniach kolejnych budżetów”.

Pan Walenty akcentował też, że „bardzo dobrym pomysłem była dwuletnia promesa finansowania, która pozwalała redakcjom na modernizację, pozwalała mieć pewność jutra, bo wsparcie jest nie tylko na ten konkretny rok”.

„W perspektywie dwuletniej zawsze można więcej zaplanować” – podkreślił.

Główny organizator Zjazdu – wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, członek Rady Fundacji Wolność i Demokracja – Rafał Dzieciotowski (P) ogłosił wynik głosowania w którym Prezesem Federacji Mediów Polskich na Wschodzie został wybrany ponownie redaktor naczelny portalu Znadniemna.pl Andrzej Pisalnik (L)

Federację Polskich Mediów na Wschodzie powołali 25 września 2013 roku przedstawiciele 30 redakcji uczestniczących w konferencji „Polskie media na Wschodzie” zorganizowanej w Senacie RP. Ma ona w założeniu sprzyjać aktywnej współpracy polskich środowisk dziennikarskich i być poważnym i podmiotowo traktowanym partnerem do rozmów dla wszystkich agend państwa polskiego zajmujących się wspieraniem Polaków na Wschodzie.

Zmiana systemu finansowania działalności mediów polonijnych w dwuletniej, a nie jak obecnie – w rocznej perspektywie – to zresztą jeden z głównych postulatów wysuwanych podczas

Na ile media polskie na Wschodzie powinny w niektórych sytuacjach docierać do lokalnych elit, po to by pozyskiwać w nich ambasadorów polskiej sprawy? – zapytywał w panelu pt. „Między trwaniem a zmianą. Wyzwania i kierunki rozwoju” znakomity dziennikarz i publicysta Jan Pospieszalski obrad Zjazdu. Na fakt, że nasze media muszą permanentnie mierzyć się z problemem braku ciągłości wsparcia finansowego w związku z obowiązującą obecnie jednoroczną perspektywą udzielania im wsparcia przez Senat, zwrócił też uwagę redaktor naczelny „Słowa Polskiego” Jerzy Wójcicki.

„Perspektywa przejścia na dwuletnie finansowanie jest upragnioną naszą nadzieją. Aby media były w pełni profesjonalne, muszą być dobrze i regularnie finansowane”. Przedstawiając sytuację mediów polskiej mniejszości na Ukrainie odnotował pozytywne tendencje w rozwoju polskiego dziennikarstwa w naszym regionie, podkreślając jednocześnie poważną potrzebę przeciwstawiania się rosyjskiej ekspansji informacyjnej.

W drugiej części obrad Zjazdu zaproszeni dziennikarze dyskutowali na temat możliwości i siły oddziaływania polskich mediów poza granicami kraju w panelu, który moderował Filip Frąckowiak pod dewizą „Polska pomaga tobie, ty pomóż Polsce”.

Drugą dyskusję zatytułowaną „Między trwaniem a zmianą. Wyzwania i kierunki rozwoju” poprowadził znakomity dziennikarz telewizyjny i wyśmienity muzyk Jan Pospieszalski.

W końcowej części Walnego Zjazdu Federacji sformułowane zostały wnioski dotyczące warunków poprawy kondycji mediów polskich na Wschodzie. Wnioski te adresowane w formie uchwał skierowanych do najwyższych władz RP, skupiały się wokół takich tematów, jak: zwiększenia pomocy finansowej dla poszczególnych redakcji, niezwłoczne przyznanie i przekazanie dotacji pozarządowym operatorom programów wspierających

media polskiej mniejszości na Wschodzie, a także stworzenie ram prawnych umożliwiających realizację minimum dwuletnich planów finansowania mediów.

Prezesem Federacji Mediów Polskich na Wschodzie został wybrany ponownie redaktor naczelny portalu Znadniemna.pl Andrzej Pisalnik. Wyборы wyłoniły też członków Zarządu FMPnW w osobach Ireny Waluś (Białoruś), Roberta Mickiewicza (Litwa), Ryszarda Stankiewicza (Łotwa) oraz Doroty Jaworskiej (Ukraina).

„Niestety, wysuwany przez nas już od kilku lat postulat wprowadzenia minimum dwuletniego trybu wsparcia finansowego mediów na Wschodzie, nadal (zapewne z braku rozwiązań prawnych) pozostaje do teraz nierozstrzygniętym” – odnotował Jerzy Wójcicki w lakonicznej prezentacji bieżącego stanu polskich mediów na Ukrainie

PS

W wywiadzie telewizyjnym, udzielonym po zamknięciu Zjazdu na pytanie - jaką funkcję wykonują dziś media polskie na Wschodzie? - Rafał Dzieciotowski zaznaczył, że po pierwsze są manifestacją tego, że w ogóle istnieją za granicami Kraju; po drugie, że stanowią sposób komunikowania się między przedstawicielami środowisk polskich wewnątrz każdego z krajów oraz, że są one elementem budowania zakorzenionej wspólnoty lokalnej i pomostem wspomagającym kontakt z żywą kulturą polską.

Ponadto dzisiaj media te – kontynuował – przeciwdziałają się szerzeniu propagandy rosyjskiej i zaczynają pełnić jeszcze jedną rolę: stają się źródłem ważnej i pozytywnej informacji dla polityki polskiej, o tym jak wygląda temperatura relacji między Polakami, a mieszkańcami krajów, w których ci Polacy żyją.

Red. Stanisław PANTELUK
(Zdjęcia: A.PŁAKSINA)

Polskie media w Republice Czeskiej prezentował red. Tomasz Wolff z „Głosu”, szczącąc się przeprowadzoną pod jego kierunkiem zmianą layoutu i rebrandingu swej gazety

Czyżewskiego media polonijne należy rozpatrywać nie tylko w kategoriach odbiorców, ale też z perspektywy twórców.

„Media – zaznaczył – to miejsce kształtowania się polskiej elity; są jednym z niewielu miejsc, gdzie może przechować się polska elita. Co ma robić człowiek, który ma coś do powiedzenia o Polsce po polsku? Nie ma wielu takich możliwości w obcym państwie, nawet zaprzyjaźnionym”.

Następnie przedstawiciele polskiej prasy, radia, telewizji z Europy Wschodniej mieli moż-

**O historii i bieżących
problemach środowisk
polskich na Ukrainie**

Trzydzieści lat temu Polacy Ukrainy (po wielu dziesięcioleciach obfitujących w represje), korzystając z zaistnienia kardynalnych zmian w polityce narodowościowej zaczęli wymykać się spod pokrywy kotła, w którym próbowano zwarzyć nowy ekstrakt etniczny - „homo sovieticus”.

Etap ujawnienia skali rzeczywistych potrzeb autochtonicznej ludności polskiej na Ukrainie bierze swój początek w 1988 roku, kiedy to M. Gorbaczow, bodajże po raz pierwszy w najnowszej historii Związku Sowieckiego, wspominał o prawach i godności człowieka, o językach i kulturach narodowych, o pamięci historycznej (oczywiście, w kontekście realizacji „przewag socjalizmu”). Pozwoliło to na tworzenie podmiotów, które reprezentowały interesy Polaków mieszkających na Ukrainie.

I oto 5 lipca 1988 r. w Kijowie w pałacyku przy ul. Hruszewskiego 32 (dziś mieści się tam Ambasada Chińskiej Republiki Ludowej) w ówczesnej siedzibie Towarzystwa Przyjaźni i Kontaktów Kulturalnych z Zagranicą odbyło się pierwsze posiedzenie tzw. „sekcji polskiej”, na którym oprócz kijowian byli obecni reprezentanci środowisk polskich z Żytomierza, Lwowa, Winnicy i Chmielnickiego, w tym: Stanisław Szałacki (wybrany przewodniczącym), Adolf Kondracki (Kijów), Grzegorz Werwes, Jan Glinchewski (Winnica), Franciszek Miciński (Chmielnicki), Łucja Kowalska i inni (ogółem 30 osób).

Jesienią tegoż roku, na trzecim posiedzeniu „sekcja polska” przekształciła się w samodzielne Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe - pierwszą powojenną polską organizację społeczną.

Mimo że do jej powstania przyczyniły się struktury partyjno-państwowe, była ona (tak jak i inne, powstałe później organizacje społeczne) podmiotem artykulacji interesów grupowych polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie.

W maju 1990 roku Polacy z całej Ukrainy po raz pierwszy zebraли się na swój I Kongres Polaków na Ukrainie. W Kongresie wzięli udział liczni honorowi goście, przedstawiciele inteligencji i duchowieństwa z Polski i Ukrainy. Kongres odbywał się w wypełnionej po brzegi sali „Domu Plastyka” przy Placu Lwowskim i prze-

biegał bardzo znamienne i uroczyste. Po raz pierwszy odbyła się wówczas msza żałobna ku czci ofiar represji totalitaryzmu w Bykowni, którą prowadził ksiądz biskup Jerzy Dąbrowski.

Na II Kongresie ZPU, który odbył się w październiku 1991 roku Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe na Ukrainie, zostało transformowane w niezależny Związek Polaków na Ukrainie (ZPU). Pierwszym Prezesem ZPU został wybrany Stanisław Szałacki.

Z czasem Stowarzyszenie rozrosło się do ponad 20 oddziałów i liczyło wówczas około 10 tys. członków. Po słynnym referendum 6 grudnia 1991 roku, ruszył proces integracji Polaków zamieszkujących na Ukrainie w formy organizacyjne. Oddziały zostały założone w obwodzie kijowskim, żyto-

mierskim (gdzie motorem ruchu był Walenty Grabowski), w obwodach: chmielnickim (Franciszek Miciński), ługańskim, charkowskim, odeskim, czernichowskim, czerkaskim.

Polacy byli aktywnymi uczestnikami ówczesnych przemian społeczno-politycznych. Pozwolę sobie przytoczyć fragment drukowanej w powstałym też wówczas „Dzienniku Kijowskim” odezwy ZPU do rodaków, wzywającej do udziału w referendum.

„Zrzuciwszy jarzmo stalinowsko-breżniewskiego totalitaryzmu, chcemy - żyć wolni wśród wolnych, jako równi wśród równych. Wierzmy w lepsze jutro Ukrainy. Wierzmy, będzie ona dla nas matką, która stworzy wszystkim swym synom i córkom, bez względu na przynależność narodową, warunki dla wszechstronnego rozwoju, odrodzenia swych kultur narodowych. Nasza odpowiedź powinna być jednoznaczna - Wolna, Demokratyczna, Niepodległa”. Wierzmy, że nie zabraknie naszych polskich głosów”.

W latach 1992-2001 podstawowymi kierunkami działalności organizacji zrzeszających obywateli ukraińskich polskiego pochodzenia było praktyczne wzmocnienie elementów sprzyjających wskrzeszeniu, nauczanie i doskonalenie się w dziedzinie języka polskiego, kolonie letnie i warsztaty specjalistyczne w Polsce, krzewienie kultury i tradycji polskich w zespołach pieśni i tańca, studia w Polsce dla młodzieży, szkoły i kursy nauczycielskie, gromadzenie literatury polskiej etc.

Pierwsze dziesięciolecie obfitowało w entuzjastyczne przejawy odrodzenia świadomości narodowej, dążenia do samorganizacji, w wyniku czego namiętnie powstawały wówczas organizacje zrzeszające ludzi na różny sposób powiązanych z Polską.

Po odejściu p. Stanisława Szałackiego szesnaście lat (w latach 1995 - 2011) obowiązki prezesa ZPU pełnił Stanisław Kostecki.

Podczas kadencji p. Stanisława powstały organizacje branżowe - Stowarzyszenie Uczonych Polskich (prezes prof. Henryk Stroński), Stowarzyszenie Lekarzy (prezes - profesor Anatol Świąćicki), Związek Przedsiębiorców Polskich (obecnie prezesem jest Włodzimierz Szczepaniak), Stowarzyszenie Fermerów (prezes Kazimierz Gładyszewski)

poszukiwań nowych celów programowych. Dominują jednak takie, w których odczuwalny jest brak rotacji liderów, a formy działalności pozostają od dziesięcioleci niezmiennie i prowadzą do zaniku aktywności i utraty dynamiki rozwoju.

Oczywiście są ku temu różnorodne przyczyny, jedną z których jest to, że dzisiejsi liderzy i działacze organizacji w przeważającej większości pracują społecznie, po godzinach pracy zarobkowej, co w dużym stopniu obniża możliwości organizacyjne ruchu. Jedną z konsekwencji tego stanu stał się spadek zainteresowania aktywnością w polskich środowiskach Ukrainy.

Aktywność przemieszcza się na środowisko ludzi starszych, (najczęściej emerytów) i coraz oporniej przebiega angażowanie młodych i aktywnych

wielokulturowości, chociażby na przykładzie pradawnego (z roku 1658) ale świetnego w swych zamiarach projektu europejskiego dla Ukrainy - Unii w Hadiaczu. Niech młodzież przekracza granice. Ludzie są wolni, niech robią kariery, gdzie chcą. Jak im się uda, zrobią większą robotę dla swej ziemi, niż stu polityków.

Warto wspierać inicjatywy uruchamiające nowe formy zaplecza działalności, na przykład otwierania klubokawiarń, mających stać się miejscem spotkań towarzyskich naszej młodzieży. Trzeba im pomagać w odnalezieniu pracy na Ukrainie po zakończeniu studiów.

Cieszy fakt, że w gronie młodzieży już teraz mamy wiele osób, którymi możemy się szczycić. Przekonacie się o tym zresztą w drugiej (artystycznej) części naszego Forum.

Zorganizowani mogą

i inne. Związek powiększał się objętościowo i liczebnie.

11 grudnia 2011 roku Stanisław Kostecki podał się do dymisji w związku pracą nad założeniem Partii Polaków Ukrainy. Na VII Kongresie Delegatów, 1 grudnia 2012 roku prezesem ZPU został wybrany Antoni Stefanowicz.

Spróbujmy teraz, po trzydziestu latach, przeanalizować dynamikę tego procesu i stan obecny w dwu aspektach: organizacyjnym i merytorycznym.

członków, którzy zapewniłoby nie tylko przetrwanie, lecz i rozwój diaspory polskiej. Brak aktywności ze strony ludzi młodych jest bardziej powszechny w miastach, aniżeli w środowiskach wiejskich, gdzie łatwiej jest zmobilizować miejscową młodzież do wspólnych działań. Ponadto młodzi nie chcą być tzw. „mniejszością narodową”, oni chcą być normalni.

W jednym z wywiadów w „DK” młody Polak z Ukrainy mówi: „Nie będą się z nami

Problemem, który wymaga rychłego rozwiązania, to bardziej efektywne wykorzystanie dla dobra naszej sprawy kadr przygotowanych i wykształconych w Polsce. Mamy tu do czynienia ze smutnym zjawiskiem, kiedy to młodzież wykształcona w Polsce, niestety, w większości przypadków nie wraca do środowisk polskich na Ukrainie. Z reguły też młodzież o polskim pochodzeniu po osiągnięciu sukcesów poza środowiskiem nie włącza się już aktywnie w życie Polaków Ukrainy.

Zresztą globalnie współczesne pokolenie ustosunkowuje się do udziału w ruchu z pozycji konsumpcyjnych: w rodzaju „co to mi da”, w odróżnieniu od kryteriów stosowanych wśród seniorów ruchu odrodzenia narodowego.

Spotykana powszechnie wcześniej przynależność ze względów ideowych dziś jest coraz częściej wypierana na korzyść członkostwa w grupach profesjonalnych, proponujących pewne korzyści w zakresie wykonywanego zawodu. Na przykład, w „Związku Lekarzy” - kontakty, wymiana doświadczeń, kursokonferencje z lekarzami polskimi etc.

W dążeniach do podniesienia rangi i zaangażowanie wspólnot polskich Ukrainy w życie polityczne, społeczne i kulturalne istotnym, mimo upływu trzydziestu lat, wciąż jednak aktualnym problemem jest obecność miejsca spotkań dla należytego przygotowania i realizacji wspólnych przedsięwzięć - czyli zabezpieczenie w lokale, posiadanie których stanowi istotną rolę dla integracji

Niech młodzież przekracza granice. Ludzie są wolni, niech robią kariery, gdzie chcą. Jak im się uda, zrobią większą robotę dla swej ziemi, niż stu polityków.

Wiadomo, że święto powinno się „obchodzić na uśmiechu”, lecz dzisiejszy jubileusz czy, zresztą zbliżający się koniec roku, obliguje do zrobienia bilansu - osiągnąć, lecz i niedociągnąć i strat.

Dziś Związek Polaków na Ukrainie to największe na Ukrainie zrzeszenie organizacji polskich (119 oddziałów) ponad 30 tysięcy członków w 19 obwodach (działających na Podolu, w centralnych, południowych i wschodnich regionach Ukrainy).

Aczkolwiek, powiedzmy sobie szczerze, mimo, że nadal wciąż jeszcze powstają niewielkie zrzeszenia, większość naszych organizacji, funkcjonuje już bez wcześniejszego entuzjazmu i natchnienia. Tylko niewielka część z nich wchodzi w fazę zmian strukturalnych,

liczyć, jeśli nie będziemy „kims”. Kiedy Polacy będą profesorami, ludźmi sukcesu, siłą rzeczy dialog będzie miał inną formę. Tymczasem w wielu sferach życia na Ukrainie ciągle jeszcze jesteśmy nieobecni. Postęp nastąpi wówczas, gdy będziemy mieli więcej wykształconych ludzi, którzy potrafią lepiej artykułować nasz punkt widzenia”.

Jak zmienić sytuację w tej płaszczyźnie?

Trzeba szczególnie promować dokonania młodzieży, formować konkretne priorytety w działaniach młodych rodaków. Trzeba, żeby nasze zachęty nie kończyły się na podziwianiu dawnych sław - Mickiewicza, Słowackiego czy Konopnickiej. Trzeba ich mądrze uczyć

i mobilizacji środowisk polskich.

Mamy tu przykłady, kiedy władza lokalna wydzierżawia je podmiotom polskim za opłatę symboliczną (jak dzieje się w Odeskim Oddziale Związku Polaków na Ukrainie czy też w Chersoniu, Żytomierzu, Kropiwnickim, Winnicy, Białej Cerkwi). Jednak w większości przypadków utrzymanie takich pomieszczeń wymaga wygórowanych opłat.

Problemem nadrzędnym, istotnym głównie dla regionu Ukrainy wschodniej i centralnej jest, historycznie uwarunkowane, rozproszenie żywiołu polskiego, co nie sprzyja jego konsolidowanemu poczynaniu na arenie ogólnokrajowej i zdecydowanie zmniejsza możliwości, integralnego, łącznego funkcjonowania wspólnot polskich - pomniejsza ich pozycję

więcej!

w ogólnokrajowym odbiorze społecznym. Problem ten pozostaje globalnym w aspekcie budownictwa strukturalnego ruchu polskiego na Ukrainie.

Działania zmierzające do stworzenia jednolitej organizacji federacyjnej zeszły w ostatnim pięcioleciu na plan, powiedzmy, trzeciorzędny, czego głównym powodem jest obawa przed utratą samodzielności i samostanowienia każdej z organizacji.

Zresztą organizacje te, od dawna działające w ramach swoich lokalnych potrzeb, nie stawiały przed sobą zadań o szerszym, ogólnoukraińskim charakterze. Ponadto nie zważając na fakt deklarowanej zcentralizowanej przynależności do struktur Związku Polaków na Ukrainie i Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie zachowują one dużą autonomię, zaś ich autorytet i znaczenie w olbrzymim stopniu zależne są od talentu liderów i aktywności poszczególnych członków środowisk polskich.

Jak odbierana jest nasza działalność?

Nie spotykamy przejawów dyskryminacji polskiej grupy narodowościowej i generalnie polityka władz ukraińskich wobec społeczności polskiej jest pozytywna.

Aczkolwiek, jako że aktywność polityczna i zaangażowanie obywatelskie w środowiskach polskich jest niewysokie w bezpośredni sposób odbija się to na ograniczeniu możliwości wpływu tych środowisk na puls

życia regionu, a poprzez to na skuteczność w pozyskiwaniu materialnego wsparcia od ukraińskich władz lokalnych.

Niewymownie istotną sprawą jest dla nas stan i perspektywy rozwoju stosunków polsko-ukraińskich w obecnej sytuacji politycznej, kiedy na Ukrainie przenikają się dwa kompletnie przeciwne paradygmaty społeczno-polityczne: europejski (czy też, może trafniej - amerykański) i rosyjski.

Myślę, że do stworzonej w styczniu ubiegłego roku Rady Programowej Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa, skupiającej historyków, politologów i działaczy z obszarów kultury i gospodarki, wspomagających formowanie właściwych relacji na linii Ukraina-Polska, mogliby wejść przedstawiciele społeczności polskiej na Ukrainie.

Jakie są nasze oczekiwania wobec władz miejscowych?

Niezwykle istotną potrzebą, realizacja której pozwoliłaby uregulować gros problemów z którymi borykają się na co dzień wspólnoty polskie Ukrainy, jest zaktywizowanie działalności polsko-ukraińskiej grupy międzyparlamentarnej, której wcześniejsza (przebiegająca mniej więcej, 15 lat temu) działalność korzystnie wpływała na układ stosunków z władzami regionalnymi, w tym na pozyskiwanie dla naszych organizacji od władz miejscowych wsparcia materialnego oraz globalnie na status quo Polaków Ukrainy.

Przykładowo dla biura ZPU oraz redakcji „Dziennika Kijowskiego” oczekiwaniem numer 1 wobec władz lokalnych jest zaspokojenie naszych próśb o przyznanie ulg w opłatach za dzierżawienie lokalów.

Nb. kwestia ta wymaga uregulowania na szczeblu państwowym, gdyż uzyskanie siedzib dla naszych organizacji oraz wysokość opłat za ich użytkowanie nadal zależy jedynie, szczególnie w obecnej sytuacji reform administracyjnych, od dobrej woli i zrozumienia ze strony ukraińskich władz samorządowych.

Pozytywną przemianą jest uproszczenie dziennikarzom dostępu do historycznych dokumentów archiwalnych z okresu wieku XX, jak również do dokumentów potwierdzających narodowość przodków,

niezbędnych patentom ubiegającym się o Kartę Polaka.

Dla struktur medialnych Związku ważnym zadaniem, szczególnie w permanentnie zwyżkującym gąszczu błahych dla naszej sprawy informacji, nadal pozostaje gromadzenie, archiwizowanie, konserwowanie i udostępnianie materiałów dotyczących Polskiego Dziedzictwa Kulturowego na Ukrainie.

W kwestiach rozszerzenia dopływu informacji o Polsce nadal istnieje potrzeba włączenia na stałe do pakietów programów zarekomendowanych do emisji w sieciach telewizji kablowej oprócz polskojęzycznego kanału telewizyjnego TV Polonia, przede wszystkim takich kanałów jak: TVP Info, TVP Kultura i TVP Historia.

Nadal znikomą jest pomoc materialna ze strony państwa ukraińskiego dla organizacji polskich, co tłumaczone jest kryzysem ekonomicznym i działaniami wojennymi na Wschodzie kraju.

Sporadycznie wydzielane są tu niewielkie sumy na okolicznościowe imprezy w rodzaju festiwali kultur mniejszości narodowych, organizowanych przez władze obwodowe. Szczególnie boleśnie odczuwany jest brak finansowania działalności polskich zespołów artystycznych funkcjonujących przy większych ośrodkach kulturalno-oświatowych.

Wciąż nieuregulowaną do końca pozostaje sprawa zwrotu (restytucji) obiektów kościelnych wspólnotom rzymskokatolickim, w których przeważającą większość stanowią Polacy. Do dziś np. gospodarzem kościoła pw. św. Mikołaja w Kijowie jest miejska instytucja kulturalna – Dom Muzyki Organowej i Kameralnej.

Pomimo wielu problemów i trudności, w tym braku dofinansowania, ZPU rozwija różne formy działalności w sferze kultury, oświaty, ochrony miejsc pamięci narodowej. Dzięki temu dorobek kultury przekazywany jest kolejnym pokoleniom. Program wydarzeń jest systematycznie rozszerzany i wzbogacany. W każdym oddziale ZPU odbywają się festiwale polskiej kultury, koncerty i uroczystości z okazji świąt państwowych oraz religijnych.

Jednym z najważniejszych kierunków działania ZPU jest nauczanie języka polskiego. Zajęcia z polskiego w ostatnich latach, jak wiadomo Państwu, cieszą się ogromnym zainteresowaniem, nie tylko wśród dzieci i młodzieży o polskich korzeniach, a także wśród osób dorosłych. ZPU podtrzymuje działalność i dostępność polskich szkół sobotnio-niedzielnich.

Takie szkoły funkcjonują przy wielu organizacjach, aczkolwiek - niestety mamy też trudności z udostępnieniem dla nich pomieszczeń.

Co dla naszej sprawnej działalności jest szczególnie niezbędne?

Kontynuowanie i istotne rozszerzenie kategorii wsparcia finansowego, nieodzownego dla regularnego funkcjonowania mediów polonijnych.

Wspieranie wszystkich podmiotów polonijnych popularyzujących język i kulturę polską funkcjonujących na każdym poziomie szkolnictwa, co stanowi jedną z gwarancji zachowania polskości w młodym pokoleniu.

Zwiększenie programów wymiany młodzieży, studentów i kadry naukowej oraz lepsze poinformowanie o istniejących programach.

Umożliwienie udziału w głównych imprezach i przedsięwzięciach organizowanych w Polsce, a powiązanych z życiem polonijnym. Zapewnienie udziału w szkoleniach i przedsięwzięciach dziennikarskich. Dostęp do systemu grantów (badawczych, kulturalnych, edukacyjnych).

Kontynuacja intensywnej i owocnej współpracy z Wydziałem Konsularnym Ambasady RP na Ukrainie, prowadzącej do docelowej pomocy i wsparcia we wszystkich aspektach życia diaspory polskiej, umożliwiającej regularny kontakt z goszczącymi w Kijowie przedstawicielami polskiej kultury i polityki. Udział w imprezach organizowanych przez konsulat Polski.

Zorganizowani mogą więcej!

Taka myśl przewodnia towarzyszy nam dzisiaj na Forum poświęconym 30-leciu działalności Związku Polaków na Ukrainie, celem którego jest nie tylko świętowanie doniosłego jubileuszu, prezentacja naszych dokonań, lecz i kolegalne zastanowienie się nad aktualnymi potrzebami i problemami środowisk polskich na Ukrainie, nad perspektywą ich działalności.

W wystąpieniach pierwszej części Forum poruszone zostaną najistotniejsze tematy, spróbujemy dokonać bilansu osiągnięć i strat, lecz oczywiste ramy czasowe nie pozwolą na wszechstronną analizę stanu faktycznego naszej rzeczywistości i zamierzeń przyszłościowych.

Uważamy, że dzisiejsze

obrazy staną się punktem wyjściowym do opracowania uaktualnionego, wszechobejmującego strategicznego programu działań naszego Związku i przy Waszym udziale taki program będzie bardziej stosowny i efektywny.

Stąd też zapraszamy do dyskusji i prosimy Wasze, niewypowiedziane na Forum, myśli, opinie, koncepcje, uwagi etc. przesłać do biura ZPU, lub redakcji „Dziennika Kijowskiego”.

Wśród wielu tematów najbardziej na szczególną uwagę zasługują Wasze opinie i być może doświadczenie w tak istotnych kwestiach dla Polaków Ukrainy, jak:

- koncept na ożywienie spadającej aktywności młodego pokolenia.

- metody postępowania wpływającego korzystnie na układ stosunków z władzami regionalnymi, oraz globalnie na status quo Polaków Ukrainy, w tym na pozyskiwanie od władz miejscowych dla naszych organizacji wsparcia materialnego.

- niwelowanie przeszkód w realizacji programu ochrony i restauracji miejsc pamięci narodowej, cmentarzy, pamiątek kultury polskiej na Ukrainie.

- sposoby na stymulowanie przedsiębiorczości w naszych środowiskach.

- poczynania celem usunięcia ewentualnych przeszkód w kultywowaniu polskości, korzystania ze wszystkich praw mniejszości narodowych, rozwijania kontaktów z Krajem.

- odbudowywanie i angażowanie do naszej sprawy polskiej inteligencji na Wschodzie.

- przykłady wykorzystania w naszych działaniach nowoczesnych form przekazu (internet).

- drogi zapewnienia rzetelnej informacji o Polsce.

- inicjatywy na rzecz więzi i współpracy z naszymi rodakami.

- poczynania w zakresie współpracy z kościołem rzymskokatolickim w organizowaniu przedsięwzięć społecznych, kulturalnych i oświatowych.

- działania sprzyjające realnemu odzwierciedleniu stanu rzeczy w rezultatach zbliżającego się spisu ludności Ukrainy.

Liczymy na Wasze sugestie w tych, oraz oczywiście innych, tematach i przypominamy adresy elektroniczne:

Biuro ZPU = zpu5@o2.pl
Redakcja „Dziennik Kijowski” = okodk@ukr.net

(Słowo wstępne do dyskusji opracowane i wygłoszone na Forum Naukowym ZPU w Kijowie, 17 listopada br. przez red. Stanisława PANTELUKA)

Jubileuszowy koncert Stowarzyszenia Polaków BIAŁOCERKIEWSZCZYZNY

Niepodległa

W Białej Cerkwi Stowarzyszenie Polaków Białocerkiewszczyzny w Pałacu Kultury JSC „Rosawa” wydało przyjęcie z okazji Narodowego Święta Polski – 100.

Rocznicy Odzyskania Niepodległości i 15-le-

cia działalności Stowarzyszenia Polaków Białocerkiewszczyzny. Na uroczystość przybyło blisko 500 gości pragnących dzielić z nami radość tej niezwyklej chwili.

Staropolskim zwyczajem chlebem i solą prezes Stowarzyszenia Piotr Polański

i wiceprezes Oleg Sawicki powitali na scenie pałacu I radcę – konsula Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie Bartosza Jabłońskiego.

Serdeczne gratulacje z okazji tych znamienych dat składali liczni goście, a zatem nasz uroczysty jubileuszowy koncert swoimi talentami urozmaicili: Białocerkiewska Specjalizowana Szkoła nr 1 z pogłębionym nauczaniem języków słowiańskich, Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Z. Krasińskiego, Stowarzyszenia Niemców Białej Cerkwi, Szkoła Muzyczna nr 1, chór studencki z Collegium Pedagogicznego, zespół wokalny z Uniwersytetu Rolniczego, zespół „Śpiewograj”.

W uroczystościach uczestniczyło też wielu aktywnych działaczy społecznych i politycznych regionu.

Lesia LIANNA,
Oleg SAWICKI

Na zdjęciu (od prawej): radca Bartosz Jabłoński, prezes Stowarzyszenia Piotr Polański, nauczycielka Anna Matysiak, wiceprezes SPB Oleg Sawicki

STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚĆ

„Hymn do miłości Ojczyzny” zabrzmiał w Chersoniu

25 listopada 2018 roku w Obwodowym Polskim Towarzystwie „Polonia” w Chersoniu odbyła się uroczysta akademii poświęcona Stuleciu Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

Po powitaniu gości przez p. prezes Rozalię Lipińską okolicznościowe przemówienie wygłosił attache Jarosław Gołuba z Konsulatu Generalnego RP w Odessie.

Uroczystość otworzyła jedna z najstarszych polskich pieśni patriotycznych „Hymn do miłości Ojczyzny” Ignacego Krasickiego. Warto przypomnieć, że ten właśnie utwór pełnił rolę hymnu narodowego w czasach rozbiorów.

Treść akademii stanowiły polskie wiersze i pieśni patriotyczne z różnych okresów historycznych jak również fragmenty filmów do-

kumentalnych z czasów walk o niepodległość. Chór „Przyjaźń”, działający przy Towarzystwie „Polonia” wykonał pieśni takie jak „Pierwsza Brygada” czy „Piechota”. Wybrzmiały też wiersze znanych polskich poetów takich jak: Cyprian Kamil Norwid, Maria Konopnicka, Władysław Bełza. Komentarz historyczny, którym przeplatane były występy, przypomniał publiczności

losy pokoleń walczących o wolność od początku wieku XIX. Akademii towarzyszyła niewielka wystawa, na którą składały się między innymi archiwalne fotografie przedstawiające żołnierzy Józefa Piłsudskiego i samego Marszałka.

Paweł ELIAS
(nauczyciel skierowany do pracy w Ukrainie przez ORPEG)

Niepodległa

100. Urodziny Biało-Czerwonej

Z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w całej Polsce, jak również poza jej granicami miało miejsce tysiące wydarzeń: pokazy, marsze, wystawy, msze, koncerty, rekonstrukcje, happeningi i in.

Nasze Polskie Centrum Oświatowo-Kulturalne w Białej Cerkwi długo przygotowywało się do tego święta. 16 listopada br. w mieście Skwyrza w obwodzie kijowskim, w sali Skwyrskiej Szkoły Sztuk Pięknych odbyła się uroczy-

Czerwonej od Konsula ds. polonijnych w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Kijowie Jacka Goćłowskiego, nauczycielki języka polskiego delegowanej przez ORPEG w Warszawie do pracy na Wschodzie Lucyny Ejmy, Naczelnika Departamentu Oświaty i Nauki Urzędu miasta Białej Cerkwi Jerzego Petryka, naczelnika Wydziału Kultury, Religii, Turystyki, Młodzieży i Sportu Skwyrskiego Urzędu Rejonowego Olesi Centyło-Giptenko i innych poważnych gości.

stość poświęcona temu wielkiemu historycznemu wydarzeniu. Przedsięwzięcie miało charakter imprezy urodzinowej. Ważnym momentem było odśpiewanie pieśni urodzinowej dla Polski – hymnu – „Mazurka Dąbrowskiego”.

Jak na każdej imprezie urodzinowej, goście mieli także okazję obejrzeć krótki film-wspomnienie o najważniejszych wydarzeniach w życiu jubiłatki, czyli niepodległej Polski, od samych jej początków do naszych czasów, dubbingowany przez uczniów Polskiego Centrum Oświatowo-Kulturalnego w Białej Cerkwi oraz uczniów Skwyrskiej Ogólnokształcącej Szkoły nr 5. Prezentem dla Polski i prawdziwą „uczta dla ucha” był świetny koncert z udziałem utalentowanych dzieci i młodzieży Białej Cerkwi i Skwiry. Między innymi: Dziecięcego Ludowego Zespołu Wokalnego „Śpiewograj”, Dziecięcego Zespołu Wokalnego „Stokrotki” Polskiego Centrum Oświatowo-Kulturalnego w Białej Cerkwi, Dziecięcego Wzorcowego Zespołu Tanecznego „Wesoły Słonecznik”, muzyków Skwyrskiej Szkoły Sztuk Pięknych Anastazji Lubanewicz i Nadii Bezrodnich, zwyciężczyni show „Mam talent – dzieci 2017” Weroniczki Morskiej i innych wokalistów.

Z prawdziwą przyjemnością goście wysłuchali utworów z różnych okresów historycznych oraz życzeń i gratulacji dla Biało-

Jednak najlepszym i najważniejszym prezentem dla jubiłatki był turniej Wiedzy o Polsce o miano najlepszej o znawcy polskiej historii, geografii i kultury, do którego wszyscy uczestnicy podeszli z wielkim

Prezes Oksana Tokarenko

zaangażowaniem i wykazali się naprawdę wysokim poziomem wiedzy i dobrym przygotowaniem. Wszystkie dzieci otrzymały pamiątkowe dyplomy i upominki od Polskiego Centrum Oświatowo-Kulturalnego w Białej Cerkwi oraz cudowne prezenty od Pana Konsula.

Wśród prezentów dla Polski od uczniów była również wystawa obrazów pod tytułem „Urodziny Biało-Czerwonej” i własnoręcznie robione kartki świąteczne dla ważnych gości. No i oczywiście na naszej imprezie nie mogło zabraknąć przepyszego urodzinowego tortu.

Oksana TOKARENKO
(prezes Polskiego Centrum Oświatowo-Kulturalnego w Białej Cerkwi)

Jubileusz Związku Polaków na Ukrainie

17 listopada, w Kijowie uroczyste, w ramach obchodów 100-lecia Niepodległości Polski, świętowano 30 lat działalności Związku Polaków na Ukrainie. Obchody rozpoczęto Mszą św. w intencji uczestników spotkania w kijowskim kościele konkatedralnym pw. św. Aleksandra. Następnie w sali koncertowej Ukraińskiego Domu przy Placu Europejskim przeprowadzono Forum Naukowe pod dewizą „Zorganizowani mogą więcej”, na którym omawiano obecny stan ruchu polskiego, lecz i zastanawiano się nad potrzebami i problemami środowisk polskich na Ukrainie i perspektywą ich działalności.

Równoległe z inicjatywy członkini Zarządu Głównego ZPU Lesi Jermak artyści jej zespołu „Polanie znad Dniepru” i młodzież reprezentująca polskie zespoły artystyczne z różnych regionów Ukrainy przeszli w strojach ludowych barwnym korowodem ulicami Kijowa, a następnie mieszkańcy miasta zaproszono na warsztaty i występy przed „Stoiskiem Biało-Czerwonym”.

Po zakończeniu obrad Forum Naukowego artyści przemieścili się do Domu Ukraińskiego demonstrując swoje talenty na Ogólnoukraińskim Festiwalu Kultury Polskiej pod dewizą: „30 lat działalności w 100 latach Niepodległości”. Występy taneczne wokalne i recytatorskie konferansjerka Festiwalu Karolina-Milena Jermak przeplatała informacją o wydarzeniach dziejowych i sylwetkach najbardziej

ofiarnych, oddanych sprawie działaczy ruchu polskiego. Wśród uczestników Festiwalu znaleźli się członkowie organizacji polskich z całej Ukrainy, reprezentanci władz, przedsiębiorcy, przedstawiciele mediów. Ambasadę RP w Kijowie reprezentowali: radca Emilia Jasiuk - kierownik referatu ds. współpracy naukowo-oświatowej, I radca - Bartosz Jabłoński oraz radca Jacek Gołowski - konsul ds. polonijnych, który wygłosił treściwy referat okolicznościowy. W imieniu polskiej placówki dyplomatycznej najaktywniejszym działaczom ZPU wręczono Dyplomy Uznania.

Uroczystości zaszczytli też swoją obecnością Andrij Jurasz - dyrektor Departamentu ds. Religii i Narodowości i Aszot Awanesjan - przewodniczący Rady Wspólnot Narodowościowych Ukrainy, którzy w imieniu Ministerstwa Kultury Ukrainy i Rady Wspólnot złożyli gratulacje, a zasłużonych działaczy Związku odznaczyli Honorowymi Dyplomami. Na zakończenie wszystkim artystom uczestniczącym w Festiwalu prezes Związku Polaków na Ukrainie Antoni Stefanowicz wręczył Dyplomy Pamiątkowe.

KOS

(Słowo wstępne do dyskusji na Forum naukowym ZPU czytaj na str. 4-5)

Widziane z widowni

ZPU OBCHODZI TRZYDZIESTOLECIE

Pozornie przejście na emeryturę daje więcej czasu na wszystko, ale jednocześnie zmienia rozkład dnia, zatwierdza nowe kontakty, nowe przyzwyczajenia i zwyczaje. Tak więc, moje odejście

Wierzmy, że dzisiejsze obrady staną się punktem wyjściowym do opracowania uaktualnionego, wszechobejmującego strategicznego programu działań naszego Związku apelował red. Stanisław Panteluk w referacie wstępnym poświęconym historii i teraźniejszości ZPU

na emeryturę odłączyło mnie od spraw, w których i tak nie uczestniczyłem zbyt intensywnie, ale dzięki nieoczekiwanej

Sprawny przebieg przedsięwzięcia zapewniła prowadząca - wiceprezes ZPU Natalia Szumlańska

zmianie oprogramowania w telefonie i pełnej zmianie kontaktów, zostałem od nich oderwany prawie na stałe.

Ponadto częste siedzenie za komputerem ze jego nieodłącznym internetem i sieciami społecznościowymi stwarza stan wirtualnego uczestnictwa w imprezach - bez konieczności zakładania garnituru, zawiązywania krawata i wychodzenia z domu. Realność oddala się fizycznie i przenosi mnie w stan pośredni - uczestnictwa bez obecności, za to z wrażeniem, że wiem wszystko i znam wszystkich.

Kiedy więc wyczytałem na ekranie, że będą uroczystości z okazji 100-lecia niepodległości Polski połączone z 30-leciem Związku Polaków Ukrainy wiedziałem, że wirtualną obecnością się to nie skończy, że obowiązkowo trzeba jednak włożyć krawat i pojechać

do Ukraińskiego Domu.

Ukraiński Dom - trzydzieści lat temu miał inną nazwę - było to Muzeum Lenina. 100 metrów wyżej wzdłuż obecnej ulicy Triochswietitelskiej a wtedy jeszcze Gierojew Rewolucji, nie było kościoła św. Aleksandra tylko „planetarium”. Miasto więc niby to samo ale jednak zdecydowanie inne.

Byłem w białym gmachu muzeum kilka razy i do i po zmianie wszystkich eksponatów i nigdy nie myślałem, że kiedyś będzie tam możliwe obchodzenie święta ukraińskich Polaków. To dobra zmiana i dobra nazwa, jak i równie dobre i przewidujące było przemianowanie Placu Leninowskiego Komsomołu na Plac Europejski. Opisuję te stare nazwy, bowiem warto

przybliżyć scenę tamtych lat. Lat tak innych, niż mamy to dziś, lat budzących wiele kontrowersji; początkowych lat odradzającego się ruchu polskiego. Odradzającego się po długim okresie obaw, strachów i czasem przerażających wydarzeń. Okresie niszczenia wszelkich ruchów narodowościowych w tym polskiego i nawet ukraiń-

Z okazji jubileuszu ZPU w imieniu Ministerstwa Kultury Ukrainy i Rady Wspólnot Narodowościowych Ukrainy gratulacje złożyli i Honorowe Dyplomy (działaczom wręczyli: Andrij Jurasz - dyrektor Departamentu ds. Religii i Narodowości (P) i Aszot Awanesjan przewodniczący Rady (L))

skiego. Tym bardziej na uznanie zasługują ludzie, którzy w tak niepewnych, trudnych czasach uchwycili się za ten powiew

„Naszym celem jest działanie na rzecz praw politycznych, a także prawa do rozwoju oświaty i kultury Polaków mieszkających na Ukrainie” - powiedział Stanisław Kosteccki, przewodniczący Partii Polaków Ukrainy, który szesnaście lat (1995 - 2011) pełnił obowiązki prezesa ZPU

nadziei, który mógł przecież szybko zakończyć się i zaczęli tworzyć podstawy tego, na co dziś, z dumą patrzyliśmy na sali Ukraińskiego Domu.

Uroczysta akademicka poświęcona 100-leciu niepodległości Polski i 30-leciu Związku Polaków Ukrainy bardzo mi się spodobała. Ostatnio rzadziej uczestniczyłem w takich uro-

czystościach, ale zapamiętały mi się jako sympatyczne, choć z wieloma niedostatkami organizacyjnymi.

Tym razem wszystko przebiegało sprawnie. Sprawny przebieg zapewniła osoba prowadząca, wiceprezes ZPU Natalia Szumlańska. Jej wystąpienia bardzo krótkie, zdecydowane, narzucające właściwe tempo narracji.

Krótkie wprowadzenie Antoniego Stefanowicza a później bardzo ciekawe, ze swadą wygłoszone przez redaktora Stanisława Panteluka, historyczne refleksje o życiu i funkcjonowaniu Związku Polaków. Wsłuchiwałem się w jego referat mając przed oczyma realne fakty, w których dane mi było uczestniczyć. Bardzo dobre

Gratulacje z okazji 30-lecia organizacji przyjął prezes Związku Polaków Ukrainy Antoni Stefanowicz

wystąpienie. Trzeba je opublikować, gdyż może się przydać przy opracowaniach historycznych przedstawiających losy organizacji Polaków w Ukrainie.

Jedyne, czego trochę zabrakło (a może przeoczyłem) to wspomnienie o niektórych ludziach. Przede wszystkim zabrakło mi słów pochwały i podziękowań w stronę niezującej już pani Wiktorii Radik, która nie tylko prowadziła zespoły artystyczne, sama występowała, była duszą kultury polonijnej, a która zrobiła najważniejsze - przygotowała swoją następczynię - panią Lesię Jermak.

Ciąg dalszy na str. 8-9

Gość Forum, prezes Fundacji „Polonia Gospodarcza Świata” Zbigniew Olszewski. ogłosił decyzję kierownictwa Fundacji o utworzeniu w Ukrainie przedstawicielstwa Fundacji „Polonia Gospodarcza Świata” na czele z prezesem Związku Przedsiębiorców Polaków Ukrainy Włodzimierzem Szczepaniakiem

ZPU OBCHODZI TRZYDZIESTOLECIE

Ciąg dalszy ze str. 7

Wspominam tę postać Wiktorii, gdyż ona, jako jedna z niewielu, przekazała pałeczkę w sztafecie pokoleń. A to w życiu każdej organizacji jest niezwykle ważne.

Ale, generalnie w przednim wystąpieniu, pan Stanisław wspominał nawet o symbolicznych już dla Polaków miejscach – budynku obecnej ambasady Chin, w którym się wszystko zaczęło i o Kijanowskim Pierieulku 5 – istniejącej budowli w okolicy Placu Lwowskiego, gdzie mieściła się pierwsza siedziba ZPU i pierwsza redakcja „Dziennika Kijowskiego”.

Z innych wystąpień – również dobre, choć siłą rzeczy inne, było wystąpienie dr Andrzeja Racilewicza - historyka z Żytomierza, omawiającego histo-

ryczne zdarzenia związane z niepodległością Polski. Wydawało mi się, że znam dobrze historię tych dni, a jednak przyjąłem kilka nowych faktów, nowe spojrzenie i ten referat miał dla mnie również znaczenie edukacyjne.

Kolega z Kropiwnickiego Aleksander Polaczok ze Stowarzyszenia Polaków „Polonia” im. K. Szymanowskiego z referatem pt. „Z dziejów Polaków Jelizawetgradu – Kirowogradu – Kropywnickiego” wystąpił w nieco archaicznym stylu, ale mówił ciekawie, a przykłady działania oddziału Związku w Kropiwnickim miały wiele elementów, które mogą w swoim działaniu wykorzystać działacze polonijni z innych ośrodków.

Wreszcie wystąpienie prezesa Partii Polaków Ukrainy, pana Stanisława Kosteckiego – po-

staci chyba najbardziej znanej i najdłużej działającej w ukraińskim ruchu polonijnym. Był następcą Stanisława Szalackiego – założyciela i pierwszego prezesa Związku. W krótkim wystąpieniu udało mu się przekazać nie tylko informacje historyczne, swoje emocje związane z pracą Związku, lecz i uzasadnienie konieczności politycznej formacji Polaków. Znow krótko, rzeczowo i emocjonalnie.

Szczególnie gorąco sala przyjęła wystąpienie gościa Forum, prezesa Fundacji „Polonia Gospodarcza Świata” Zbigniewa Ludgiera Olszewskiego, który ogłosił decyzję kierownictwa Fundacji o utworzeniu w Ukrainie przedstawicielstwa Fundacji „Polonia Gospodarcza Świata” na czele z prezesem Związku Przedsiębiorców Polaków Uk-

rainsy Włodzimierzem Szczepaniakiem.

Następnie uroczystość stała się bardziej naturalna i straciła swój dotychczasowy, sprężysty przebieg. Zorganizowanie przeszło w improwizację i sympatyczną spontaniczność i serdeczność będąca odwagą i odwagą tym, co w swoim wystąpieniu przekazał prezes Fundacji.

Na scenę zaproszono wielu działaczy Związku, którym wiceprezes Rady Fundacji Bogdan Utrata w asyście prezesa Związku Przedsiębiorców Polaków Ukrainy Włodzimierza Szczepaniaka wręczył Honorowe Krzyże Zasługi za działalność na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej.

Po przerwie - część koncertowa, na którą na wielkiej, profesjonalnie oświetlonej

i nagłośnionej scenie, złożyły się występy artystów zrzeszonych w polskich stowarzyszeniach kulturalno-oświatowych. Prawdziwy artystyczny kalejdoskop talentów reprezentujących Związek Polaków na Ukrainie!

Ale to już inna historia, bowiem jeszcze barwniejsza i weselsza niż część oficjalna, której można by poświęcić obszerny oddzielny opis.

Razem, czyli w całości – bardzo było to udane przedsięwzięcie, podkreślające historyczne elementy związane ze stuleciem niepodległości Polski i 30. rocznicą rozpoczęcia tworzenia ruchu polskiego na Ukrainie.

Więcej takich udanych zdarzeń trzeba życzyć Związkowi Polaków Ukrainy! Najlepszego!

Wojciech CACKOWSKI

(Zdjęcia: A. PŁAKSINA)

Prowadząca festiwalowe występy Karolina-Milena Jermak prezentuje zespół „Polanie znad Dniepru”

Na jubileuszowych uroczystościach Ambasadę RP w Kijowie reprezentowali: radca Emilia Jasiuk - kierownik referatu ds. współpracy naukowo-oświatowej, I radca - Bartosz Jabłoński oraz radca Jacek Goctowski

„Czerwone maki” - zespół wokalny Kijowskiego Narodowościowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków „Zgoda” pod kierownictwem Olgi Karaczarowej

Ruslan Skowronski i zespół wokalny „Biała Cerkiew” Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Z. Krasieńskiego

Burzliwe owacje wywołał żartobliwy w wymowie występ młodszej grupy Kijowskiej Młodzieżowej Asocjacji „Młodzi i kreatywni”, zatytułowany: „Kapelusze mają duszę”

Gość Festiwalu: zespół „Wszystko w porządku” Polskiego Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Rodzina” w Browarach, reprezentujący Federację Organizacji Polskich na Ukrainie

Na scenę zaproszono wielu działaczy Związku, którym wiceprezes Rady Fundacji Bogdan Utrata wręczył Honorowe Krzyże Zastugi za działalność na rzecz współpracy polsko-ukraińskiej

Uczestnicy Festiwalu otrzymali z rąk prezesa ZPU Antoniego Stefanowicza Dyplomy i upominki. Na zdjęciu główne organizatorki imprezy: Larysa Butanowa, Lesia Jermak, Swietłana Butanowa

Łączy nas wszystko, co polskie

JESZCZE DZIŚ DOŁĄCZ DO NAS!

W listopadzie br. PKP UA, czyli Pierwszy Klub Polskiego świętował 7 lat istnienia!

W tym roku przeprowadziliśmy 52 spotkania naszego klubu, a jest to ponad 120 godzin darmowej praktyki mówionego języka polskiego. Ponadto, co 2 tygodnie organizujemy przeglądy filmów w języku polskim, oglądając zarówno klasykę, jak i filmy współczesne.

Spotykamy się w różnych miejscach i z różnych okazji. W tym roku, na przykład, wybraliśmy się na niebanalny, jeden z najlepszych polskich dramatów, „Noc Helvera”, w języku polskim - warszawskiego teatru DRUGA STREFA, obchodziliśmy „zgodnie z tradycją” Stary Nowy Rok, odwiedziliśmy imprezy w Twierdzy Kijowskiej poświęcone obchodom 155. rocznicy powstania 1863, zorganizowaliśmy imprezy z okazji Dnia Polonii i Polaków za Granicą.

Przy dobrej pogodzie, latem w wesołej kompanii wyjeżdżamy za miasto na przyrodę i szaszłyki.

Już drugi rok z rzędu uczestniczyli w „Narodowym Czytaniu” w ramach projektu Prezydenta RP, które w tym roku zostało zorganizowane przez uczestnika PKP UA Katerynę Umańską. Nasi wspaniali fotografowie, Olena Trofimczuk i Dmytro Starżyński,

uwiecznili mnóstwo chwil z życia naszego klubu. Kateryna nakręciła znakomity film wideo o historii Pierwszego Klubu Polskiego, który można obejrzeć na naszym kanale w You Tube, w którym to już od roku, udostępniamy użyteczne i praktyczne informacje związane z Polską, historią, kulturą, w tym też doświadczenia osobiste, powiązane, na przykład, z otrzymaniem Karty Polaka. Posiadamy również bibliotekę, w której każdy może bezpłatnie pobrać książki w języku polskim lub wymienić je na posiadane u siebie.

Kolejną ważną częścią działalności naszego klubu, którą rozpoczęliśmy z inicjatywy naszej członkini Natalii Soroki, jest pomoc dzieciom niepełnosprawnym. Tylko w tym roku trzykrotnie odwiedziliśmy Dom Dziecka „Berezka” w Kijowie. Naszym założycielem i liderem jest Wiktorija Gonczarenko.

Dla tych, którzy zainteresowali się naszą działalnością podajemy informację. My wszyscy chętni, aby porozmawiać „po polsku za darmo” zbieramy się w każdą sobotę od godziny 12 do 14.00 w Kijowie w „Puzatej Chacie” przy stacji metra „SZULAWSKA”. Z radością przyjmiemy do naszego grona wszystkich, nawet tych, którzy jeszcze tylko myślą przystąpić do nauki języka polskiego. Jak żartują nasi uczestnicy, jeśli potrafisz mile się uśmiechać, to już wystarczy, aby zawitać do nas! Aczkolwiek! Będziesz musiał się uśmiechać po polsku i mówić tylko po polsku!

Dołącz do nas na Facebooku PKP UA -

Pierwszy Klub Polskiego - za darmo po polsku!

I poszukaj grupy, w której dzielimy się materiałem i praktycznym doświadczeniem.

**W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt:
info.pkpua@gmail.com lub telefon / vibER 093 253 30 19
(w dni powszednie od 9.00-18.00).**

Kalendarz historii Polski związany z odzyskaniem niepodległości

W 1975 roku, Rosja, Prusy i Austria, dokonały trzeciego i zarazem ostatniego rozbioru oraz podzieliły ziemie polskie pomiędzy siebie. Polska na 123 lata zniknęła z mapy Europy.

11 listopada 1918 roku zakończyła się I wojna światowa. 10 listopada 1918 roku, przyjechał do Warszawy z więzienia Józef Piłsudski. 11 listopada objął władzę nad wojskiem. Niebawem objął władzę w kraju. Na ulicach pojawiły się polskie flagi, rozbrajano niemieckich żołnierzy, zrywano tablice z niemieckimi napisami.

Józef Piłsudski od czasów szkolnych przeciwstawiał się

zaborcom, a w latach późniejszych w konspiracji walczył o odzyskanie niepodległości przez Polskę. Był współtwórcą Legionów Polskich – legioniści nazywali go komendantem. W listopadzie 1918 roku, został Naczelnikiem Państwa.

16 listopada 1918 roku z radiostacji w Cytadeli Warszawskiej została nadana depesza Józefa Piłsudskiego do przywódców i rządów innych państw z informacją, że znów istnieje niepodległa Polska. Oto, jej treść: „Ja, Wódz Naczelny Armii Polskiej pragnę notyfikować rządowi i narodowi wojującym i neutralnym istnienie Państwa Polskiego Niepodległego, obejmującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski (...).

mującego wszystkie ziemie zjednoczonej Polski (...).

Jesienią 1918 roku, Polacy rozpoczęli walkę i starania o to, aby jak najwięcej terenów, które przed rozbiorem należały do państwa polskiego znów znalazło się w granicach niepodległej Polski. Walka ta zakończyła się w 1921 roku. Na podstawie traktatu wersalskiego Polska odzyskała dostęp do morza. W grudniu 1918 roku, w Poznaniu, wybuchło zwycięskie powstanie wielkopolskie. Powstańcy uwolnili Wielkopolskę spod władzy niemieckiej. Na Górnym Śląsku wybuchły kolejno trzy powstania nazywane śląskimi. Dzięki walce zbrojnej w grani-

cach Polski znalazła się większość śląskiego przemysłu i kopalń. Tereny na wschodzie Rzeczypospolitej, zostały obronione w zwycięskiej wojnie z Rosją bolszewicką.

O granicach Polski zdecydowano także na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 roku. Polskę reprezentowali między innymi, Roman Dmowski i Ignacy Paderewski. Podczas konferencji został podpisany traktat wersalski. Na podstawie tego dokumentu Polska otrzymała Wielkopolskę i dostęp do morza.

Polska odzyskała niepodległość. Była samodzielną i niezależną od obcych państw. W 1921 roku, sejm uchwalił

konstytucję – najważniejszy zbiór praw. Państwo nosiło nazwę Rzeczpospolita Polska. Jego symbolami były: biały orzeł na czerwonym tle i biało-czerwona flaga. Prawo w kraju uchwałował sejm wybierany przez wszystkich dorosłych obywateli. Głową państwa był prezydent.

Dzień zakończenia I wojny światowej i objęcie władzy wojskowej w Polsce przez Józefa Piłsudskiego uznawany jest za symboliczną datę odzyskania niepodległości przez Polskę po 123 latach niewoli. Od 1937 roku, dzień ten jest świętem narodowym.

Red. Józef

Włodzimierz PIELKA

Niepodległa

Spotkanie z geniuszem CHOPINA

11 listopada cała polska społeczność obchodziła 100-lecie niepodległości. Narodowe Święto Niepodległości – święto narodowe Polski ustanowiono na cześć proklamowania niepodległości kraju od panowania Rosji, Cesarstwa Niemieckiego i Austro-Węgier w 1918 roku.

Polska społeczność Ukrainy również dołączyła do tego święta i 13 listopada w Kijowskiej Dziecięcej Szkole Muzycznej nr 38 (ul. Jakubowskiego 7-D) odbyła się prezentacja-koncert edycji zbioru nut utworów fortepianowych słynnego polskiego kompozytora i pianisty Fryderyka Chopina (pod redakcją Jana Eker).

To uroczyste wydarzenie zorganizował prezes Kijowskiego Narodowościowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków „ZGODA” Oleg Krysin, który w krótkim, acz treściwym wystąpieniu opowiedział o tym niezwykłym etapie w ciernistej historii dążeń o ustanowienia niezależności Polski. Od naszych przyjaciół szkoła otrzymała w prezencie nowe wydanie dzieł geniusza fortepianu Fryderyka Chopina.

Nieprześcigniony Chopin w znakomitym wykonaniu Heleny Arendarewskiej i Leonida Gerżana

Koncert rozpoczął się występem najlepszych studentów szkoły z wydziału fortepianu, którzy wykazali swoje umiejętności w wykonaniu prac przez wielkiego mistrza. Następnie zabrzmiały najśłynniejsze dzieła Fryderyka Chopina i Karola Szymanowskiego w wykonaniu nauczycieli szkoły muzycznej w tym: Tetiany Szafran - wykładowczyni, laureatki międzynarodowych konkursów w Polsce, na Ukrainie, w Meksyku, Izraelu i wielu innych krajach; Leonida Gerżana - solisty Narodowej Filharmonii Ukrainy (wiolon-

czela), Heleny Arendarewskiej – Zasłużonej dla Kultury Polskiej, organizatorki licznych polsko-ukraińskich przedsięwzięć, pianistki, pedagoga szkoły.

W finale koncertu zespół bandurzystów szkoły (reżyser Lilia Daniłowa) wykonał dwie ukraińskie piosenki w języku polskim, co było wspaniałą niespodzianką. Dla szkoły koncert stał się znaczącym wydarzeniem, a uczniów i nauczycieli muzyki kolejny już raz oczarowała muzyka polskich klasyków, jej bogactwo i głębia emocji.

Raisa KAJDASZ

Quiz historyczno-kulturalny

Fundacja Wolność i Demokracja w 2018 r. rozpoczęła realizację projektu: „Innowacyjne Centra Aktywności Lokalnej. Wspomaganie rozwoju mniejszości polskiej na Ukrainie”.

„Stara baśń” w białocerkiewskiej szkole

Projekt ten jest kontynuacją projektu „Szkoła współpracy”, który był realizowany na Ukrainie w 2015-2016 r. Ideą projektu jest zintegrowanie i pogłębienie aktywności Polaków mieszkających na Ukrainie w kierunku pielęgnowania i rozwijania ich tożsamości narodowej. Ułatwianie współpracy między szkołą, rodziną i środowiskiem lokalnym oraz pomoc w budowaniu kapitału społecznego.

Beneficjentami projektu są reprezentanci uczniów, rodziców, nauczycieli i lokalnych liderów zgromadzonych wokół 30 szkół sobotnio niedzielnych oraz 6 szkół stacjonarnych.

Polska szkoła sobotnia w Białej Cerkwi również wzięła udział w projekcie. Odbyły się już trzy spotkania prowadzone przez trenerkę Helenę Semenową w Kijowie oraz w Browarach.

W ramach projektu 22 listopada 2018 r. liderzy Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Z. Krasińskiego zorganizowali wspólne oglądanie filmu Jerzego Hoffmana nakręconego na podstawie powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego „Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem”. Widzowie mieli okazję poznać historię ziem polskich w IX wieku, kiedy to władzę w nadgoplańskim kraju sprawował legendarny i okrutny książę Popiel.

Po obejrzeniu filmu uczestnicy projektu przeprowadzili wśród widzów quiz historyczno-kulturalny o czasach przedhistorycznych na ziemiach plemienia Polan. Uczestnicy konkursu z największą liczbą punktów otrzymali słodkie prezenty, a reszta drobne upominki. Film można było wyświetlić dzięki uprzejmości dyrekcji i pracowników Biblioteki nr 9, za co serdecznie im dziękujemy.

Anna MATYSIAK

(nauczyciel skierowany za granicę przez ORPEG)

Czytaj „Dziennik Kijowski” na stronie:
www.dk.com.ua

Wieczór patriotyczny w rodzinie kijowskich Polonusów

Do Dnia Niepodległości

Muzyka, pieśń i poezja patriotyczna wypełniła ten pełny polskich akcentów wieczór, zorganizowany przez Kijowskie Polskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe im. A. Mickiewicza z okazji 100-lecia Narodowego Święta Niepodległości Polski, który przebiegał 13 listopada w Kijowskiej Bibliotece, noszącej imię polskiego wieszca.

Jak zawsze, na spotkaniach pod mickiewiczowską aurą, było ciekawie, ciepło i przytulnie w tej dużej i szczęśliwej rodzinie kijowskich

Prezentacja polskiej piosenki lirycznej w wykonaniu dyrektor Walentyny Daszkowskiej wywołała burzliwe owacje

Dyrektor Gimnazjum Walentyna Daszkowska przedstawia utalentowanych artystów

Polonusów. Inaugurując spotkanie prezes Stowarzyszenia Irena Gilowa przywitała i pozdrowiła obecnych z okazji 100. rocznicy urodzin Niepodległej, przedstawiła licznie zgromadzonych gości, w tym attaché Konsulatu RP w Kijowie Karolinę Kasprzak, która pierwszy raz tu zawitała.

W części artystycznej wieczoru zajmująco i z dużym natężeniem wystąpili uczniowie Kijowskiego Prywatnego Gimnazjum Lingwistycznego kierowanego przez dyrektor Walentynę Daszkowską oraz członkowie Stowarzyszenia. Przednia polszczyzna i artystycznie dograne koncepcje - to w dużej mierze zasługa kadry pedagogicznej Gimnazjum, w

Organizatorzy i goście przedsięwzięcia: prezes Stowarzyszenia Irena Gilowa (L), attaché Konsulatu RP w Kijowie Karolina Kasprzak, dyrektor biblioteki Tetiana Jewchomiszcz

tym wykładowczyni muzyki Walerii Gałańskiej i nauczycielki języka polskiego Ireny Czerewyk.

Najwspanialszym muzycznym akcentem spotkania był występ znanej profesjonalnej kijowskiej piosenkarki, kompozy-

torki, laureata międzynarodowych konkursów Olesi Sinczuk, która subtelnie i emocjonalnie wykonała ukraińskie i polskie pieśni patriotyczne.

Niespodzianką imprezy, przyjemnym prezentem dla gości wieczoru, stał się występ dyrektor Walentyny Daszkowskiej, która zaprezen-

Najwspanialszym muzycznym akcentem był występ znanej kijowskiej piosenkarki i kompozytorki Olesy Sinczuk

towała polską piosenkę liryczną. Po części artystycznej gospodarze zaprosili wszystkich uczestników do świątecznego poczęstunku.

Andżelika PŁAKSINA
(Zdjęcia autora)

W bibliotece imienia A. Mickiewicza

We wszystkie czasy człowiek pragnął poznać swoją przyszłość. Kto tylko w tym mu nie pomagał - wieszcz, astrolog, molfarowie... A kogo, na przykład, z młodych ludzi nie ciekawi przecież, kto stanie się w jego życiu drugą połówką?

W Polsce pod koniec listopada kawalerzy mieli wspaniałą okazję spojrzeć w przyszłość na Katarzynki, a niezamężne dziewczyny na Andrzejki. W obu przypadkach prowadzono wróżby w wigilię św. Katarzyny Aleksandryjskiej i odpowiednio św. Andrzeja. Dziś dla cnotliwych dziewcząt i kawalerów pozostały tylko „Andrzejki”, które odbywają się w nocy z 29 na 30 listopada.

„Andrzejki” mają masę dokładnych (i niezbyt) sposobów, aby wyznaczyć, w którym roku będzie wesele, kim będzie przyszły partner, czy partnerka, jak będą się nazywać i jakie jeszcze niespodzianki przygotowuje następny rok. Na przykład, podnosząc odwróconą filiżankę, po tym, kiedy pod nią okaże się (sól, cukier, pierścionek, pieniądze),

Andrzejki od Pani Zamlewskiej!

można poznać, że czekają Was ciężkie czasy, wesołe życie, ślub lub bogactwo. Zdejmujemy but z lewej nogi rzucając za siebie w stronę drzwi. Jeśli but upadnie czubkiem w stronę drzwi, będzie to oznaczało, że w tym roku będzie dopisywać wam szczęście. Ponadto wyznaczyć los pomagają zabawowe karty i kostki, kartki, zapalki i... klucz. Według wierzeń klucz ułatwia nawiązanie kontaktu z zaświatami, a tylko dobry duch przod-

ków może odsłonić przyszłość. Przez uszko klucza do zimnej wody lejemy roztopiony wosk. Czekamy aż wosk zastygnie, po czym ostrożnie wyjmujemy go z wody i podchodzimy do ściany. W jednej ręce trzymamy zastygły wosk, a w drugiej świecę i na podstawie kształtu odbicia cienia wosku na ścianie odgadujemy, co przedstawia.

Pies oznacza pozyskanie przyjaciela, rycerz, mężczyzna na koniu - małżeństwo z wojskowym, ryba - tajemnicę, drzewo - spokój, itd. Nie często zastanawiamy się nad tym, lecz ludowe tradycje żyją dzięki konkretnym ludziom.

W Kijowie w bibliotece imienia A. Mickiewicza na tegorocznych Andrzejkach „wróżyli” - nauczycielka języka polskiego Maria Zamlewska ze swoimi słuchaczami i uczniami oraz radca Wydziału Konsularnego przy Ambasadzie RP w Kijowie Jacek Goćłowski. Sądząc z wyników wróżb, losy uczestnikom są przewidziane różne, lecz przyjemne impresje odczuli wszyscy.

Gleb BAKALIŃSKI
(Zdjęcia autora)

XII KONKURS im. Jerzego Giedroycia

W glorii Redaktora przez duże „R”

Ciąg dalszy ze str. 1

W kategorii prac doktorskich pierwszą nagrodę (i 1.000 euro) przyznano Nazarowi Łosztynowi za pracę zatytułowaną: „Biblioteki klasztorów Lwowskiej Metropolii Łaciń-

ne i społeczno-polityczne” (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki);

- Annie Waranyc'a za pracę „Nauczyciele szkół publicznych w Galicji w drugiej połowie XIX - na początku XX stulecia” (Ukraiński Insty-

fesorów Kolegium Olickiego w pierwszym półwieczu jego istnienia (lata 1630 - 1680)” Akademia Kijowo-Mohylańska, Wydział Humanistyczny, Katedra Historii.

Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego przygotowało w tym roku dodatkowe nagrody w postaci pobytów naukowych w Warszawie dla laureatów pierwszych miejsc: w kategorii prac doktorskich – pobyt trzytygodniowy; magisterskich – dwutygodniowy; licencjackich – jednotygodniowy.

Fragmenty najlepszych prac Konkursu XI i XII zostaną opublikowane w międzynarodowym roczniku «Польські студії», wydawanym przez Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego i Akademię Kijowo-Mohylańską, przy wsparciu finansowym Ambasady RP w Kijowie.

KOS

(Zdjęcia: A. Plaksina)

skiej XIV-XVIII st. Aspekty bibliologiczne” (Ukraińska Biblioteka Narodowa im. Iwana Wernadskiego). W danej kategorii prac jury przyznało również ex aequo jeszcze 3 nagrody (każda po 500 euro):

- Irinie Lewczuk za pracę „Działalność polskich, ukraińskich i żydowskich organizacji kobiecych w II Rzeczypospolitej: analiza porównawcza” (Czerniowiecki Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fedkowicza);

- Serhijowi Hładyszczukowi za pracę „Formowanie administracji polskiej na zachodnim Wołyniu w latach 1919-1921: aspekty państwowo-praw-

tut Ukrainistyki im. Krypjakewycza we Lwowie). W kategorii prac licencjackich pierwszą nagrodę (i 300 euro) otrzymał Stepan Blinder za pracę „Portret zbiorowy pro-

W NIEŻYNIĘ UCZĄ SIĘ POLSKIEGO

30 listopada do Nieżyńskiej Szkoły nr 2, gdzie dzieci uczą się języka polskiego, zawitali z książkowymi prezentami przedstawiciele wydziału konsularnego Ambasady RP w Kijowie Bartosz Jabłoński i Jacek Goctowski.

Konsulowie z Kijowa zawitali do siedziby Stowarzyszenia „Aster” w Nieżynie

Dzieci w tradycyjnych polskich strojach ludowych gościnnie powitały dostojnych gości. Konsulowie odwiedzili także Centrum Kultury Polskiej, gdzie rozmawiali z członkami Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” o ich osiągnięciach i planach na przyszłość. Czładowi goście przekazali w prezencie do biblioteki Centrum polsko-ukraińskie słowniki, podręczniki i interesującą literaturę o Polsce.

Niedawno, w związku ze zgonem wieloletniej, natchnionej prezes KOS „Aster” i kierownika Centrum Kultury Polskiej Feliksi Bielińskiej, wybrano nowe kierownictwo. Prezesem Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia „Aster” jest teraz Weronika Mandryko, wiceprezesem – Maksym Potapenko, sekretarzem – Maria Nakoneczna.

Członkowie Stowarzyszenia i nauczycielka języka polskiego Lucyna Ejma zaplanowali urozmaicony program przedsięwzięć. Już na początku grudnia w Centrum Kultury Polskiej odbędą się bożonarodzeniowe warsztaty artystyczne, gdzie każdy będzie mógł porobić świąteczne ozdóbki. W pierwszej dekadzie grudnia Centrum Kultury Polskiej zaprosi też wszystkich sympatyków polskiej kinematografii na pokaz filmu reżyserii Pawła Pawlikowskiego „Zimna wojna”.

Maria NAKONECZNA

Tradycje kościelne

Adwent (łac. advenio - przychodzić) w Kościele katolickim jest to czas na duchowe przygotowanie do powtórnego przyjścia Jezusa Chrystusa, a także czas radosnego oczekiwania na Boże Narodzenie.

Kiedy zaczyna się Adwent?

Adwent zaczyna się od I nieszporów czwartej z kolei poprzedzającej Święto Bożego Narodzenia niedzieli, która wypada najbliżej 30 listopada. Trwa od 23 do 28 dni (4 niedziele) aż do zmierzchu 24 grudnia. W 2018 roku Adwent rozpoczął się 2 grudnia, a zakończy 24 grudnia i będzie trwał 22 dni.

Adwent jest okresem rozpoczynającym kolejny rok liturgiczny. Adwent pojawił się dopiero po ustaleniu stałej daty świąt Narodzenia Pańskiego, co

Adwent 2018

miało miejsce w Rzymie w połowie IV wieku. Data Uroczystości Bożego Narodzenia została wyznaczona na 25 grudnia czyli na dzień przesilenia zimowego. W kalendarzu rzymskim obchodzono wówczas dzień narodzin Słońca Niezwyciężonego (Sol invictus).

Wcześniej między 17 a 23 grudnia w starożytnym Rzymie obchodzono Saturnalia, które były czasem radosnego świętowania i pojednania ponieważ świętowali zarówno wolni Rzymianie jak i niewolnicy.

Obecnie ten tydzień jest drugim okresem adwentu, który dla chrześcijan jest okresem bezpośredniego przygotowania do uroczystości Bożego Narodzenia.

Symbole i zwyczaje Adwentowe

Z okresem Adwentu związane są różne symbole i zwyczaje. Wieniec adwentowy zrobiony jest z gałązek drzewa iglastego, najczęściej ze świerku i sosny. W kolistym wieńcu umieszcza się 4 świece. Każda ze świec symbolizuje kolejną niedzielę Adwentu i jest tego dnia podczas wspólnej modlitwy lub posiłku zapalana.

Pomysł na wieńce adwentowe pojawił się w Niemczech ok. 1830 roku. Innym przykładem tradycji zaczerpniętej od niemieckich luteran z tego okresu jest kalendarz adwentowy. Służył on do odliczania dni od pierwszego dnia Adwentu aż

do Wigilii Bożego Narodzenia. Przykładem polskich lokalnych zwyczajów związanych z okresem Adwentu jest gra na ligawkach.

Ligawka to wygięty łukowato, wykonany z drewna instrument w formie rogu o długości około 1 metra. Grane na nim smętne melodie przed wschodem słońca mają przypominać ludziom o nieuchronnym nadejściu końca świata i obwieszczać nadejście Syna Bożego.

Zwyczaj ten ma związek z Roratami czyli mszą roratną. Jest to pierwsza msza w okre-

sie adwentu celebrowana o wschodzie słońca. Jednak coraz częściej żeby umożliwić dzieciom udział w mszy Roraty są przenoszone na wieczór, albo późne popołudnie. Podczas Rorat, które są mszą wotywną dla Najświętszej Maryi Panny, zapala się dodatkową świecę - roratkę, która symbolizuje obecność czuwającej Maryi. ■

КУПОН
БЕЗКОШТОВОГО
ОГОЛОШЕННЯ
(не більше 20 слів)

Мова оголошення:
 (підкреслити) польська,
 українська, російська.

Приклейте купон на Ваше оголошення та надішліть за адресою:
 03040, Україна, Київ,
 вул. М.Стельмаха 10А, оф.512

„Dziennik Kijowski”

Nasi bohaterowie

Pod tym nieformalnym hasłem, już przez ponad cztery lata, obywatele Ukrainy, w żytach których płynie polska krew, walczą i niosą wolontarystyczną pomoc w Donbasie. O nich, a także o obywatelach Polski, którzy pomagają przezwyciężyć rosyjską okupację, opowiada ekskluzywna wystawa, którą z okazji Dnia Wolontariusza otwarto 1 grudnia 2018 roku w Sali Kominkowej Drugiej Kaponiery Cytadeli Kijowskiej.

To już drugie z rzędu przedsięwzięcie Projektu „Razem - ramię przy ramieniu”, zorganizowane przez działaczy miasta Bojarki, zrzeszonych w Związku Polaków „Bez Granic” kierowanym przez Helenę Sedyk.

„Razem - ramię przy ramieniu”

Pomysłodawczynie projektu, prezes Związku Polaków m. Bojarki „Bez Granic” Helena Sedyk i jeden z Bohaterów wojny na Wschodzie Ukrainy Igor Lebed’

Plansze informacyjne o żołnierzach i wolontariuszach polskiego pochodzenia, którzy biorą udział w wojnie przeciwko agresorom ze Wschodu

Wśród gości, którzy zaszczylicili swoją obecnością to wydarzenie, byli: radca Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie Jacek Gocłowski, ksiądz dr Jacek Jan Pawłowicz, prezes Związku Polaków na Ukrainie Antoni Stefanowicz, prezes Związku Przedsiębiorców Polaków Ukrainy Włodzimierz Szczepaniak, przedstawiciele Rady Wspólnot Narodowych Ukrainy, działacze społeczni i polityczni.

Ekspozycja zawiera dokumenty historyczne i archiwalne, rodowody, zdjęcia żołnierzy i wolontariuszy, toczących walki z agresorem ze Wschodu oraz tych, których już, niestety, nie ma z nami.... 80 procent z nich to ochotnicy.

Chwilą milczenia oddano hołd Bohaterom poległym podczas wojny na Wschodzie Ukrainy w latach 2014-2018. W wiecznej pamięci pozostaną ich imiona. Wśród nich: strze-

lec 90. Batalionu Szturmowego „Cyborg” Bohater Ukrainy Igor Branowicki; starszy zwiadowca-strzelec 72. Zmechanizowanej Brygady Sił Zbrojnych, młodszy sierżant Maksym Słomczyński z Białej Cerkwi;

dowódca rotы saperów, kapitan Eugeniusz Sarnawski; obrońca Awdiejivki, starszy sierżant Ruslan Piweń (nazwiska jego

polskich przodków: Syczewski, Paździuch); „Cyborg”, starszy sierżant Andrij Hawryluk (z Hudeckich); „Cyborg” szeregowy Iwan Marczenko znak wywoławczy „MIM”; dowódca plutonu Walery Szyszak – znak wywoławczy «Polak» i wielu innych...

Słowa wsparcia i wyrazy głębokiego współczucia organizatorzy przekazali rodzinom zmarłych, obecnym na tym wydarzeniu.

Część oficjalną rozpoczęło wystąpienie Zasłużonej Wzorowej Orkiestry Reprezentacyjnej Sił Zbrojnych Ukrainy, która stała się prawdziwą chlubą tego wydarzenia.

Pomysłodawczynie projektu, prezes Związku Polaków m. Bojarki „Bez Granic” Helena Sedyk przedstawiła jego zamiary i aktualność w swoim przemówieniu, kierując do gości następujące słowa: „Należę

udział w wojnie rosyjsko-ukraińskiej, którzy wraz z rodzinami byli obecni na sali. Niektórzy przybyli bezpośrednio z linii frontu, kilku tuż po rehabilitacji w szpitalu.

Należy zauważyć, że ci odważni i mężni ludzie w obcowaniu byli bardzo skromni i nie chcieli rozmawiać o swoich wyczynach i ich żołnierskiej codzienności. Życzyli wszystkim szybkiego spokoju...

Goście spotkania mogli się zapoznać z ekspozycją, porozmawiać z żołnierzami i rodzinami poległych bohaterów.

W tym miejscu chcielibyśmy podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tej uroczystości: Administracji Muzeum „Twierdza Kijowska” w osobie dyrektora Oksany Nowikowej-Wygran, prezesa Związku Przedsiębiorców Polaków Ukrainy Włodzimierza Szczepaniaka, członkom Związ-

ku Polaków „Bez Granic” Natalii i Serhijowi Zatyрко, autorowi projektu plansz informacyjnych Olegowi Kyrylukowi. Wierzymy, że to tylko początek organizowania podobnych przedsięwzięć i że ilość ich uczestników będzie stale wzrastać, a ekspozycję można będzie obejrzeć nie tylko na Ukrainie, ale również i w Polsce.

Andżelika PŁAKSINA

(Zdjęcia autora)

Wystąpienie Zasłużonej Wzorowej Orkiestry Reprezentacyjnej Sił Zbrojnych Ukrainy stało się prawdziwą chlubą wydarzenia

do tych, których przodkowie na początku XX wieku stali się przesiedleńcami z Polski na Ukrainę. Wiele lat później, dzięki nim, ja i moi krewni przekonał się: „Nie ma nigdzie świata droższego, kraju rodzinnego, piękniejszego od ziemi ukraińskiej”. Dlatego zaczęłam gromadzić materiały o każdym „ziomku”, który nie zdradził Ojczyzny, walcząc o swoją wolność i dobrobyt.

Dzisiaj komunikuję się z krewnymi zmarłych, a także z tymi, którzy przeszli przez tygiel wojny. Wszyscy oni to chobrzy patrioci. I wielkim zaszczytem jest w tej sali Twierdzy Kijowskiej powitać gości, którzy sami, niczym żywa forteca stali i stoją na drodze wroga, broniąc każdego z nas”.

Z wielkim szacunkiem witano głównych uczestników projektu, w tym Ukraińców polskiego pochodzenia biorących

“Dziennik Kijowski”
można zaprenumerować
na pocztę!!!

Індекс передплати

30678.

УКРПОШТА.

oraz przez Internet:

www.presa.ua

w rozdziale

„передплата он-лайн”

«Perspektywy Women in Tech Summit»

WARSAWSKY SAMIT

26-28 listopada 2018 roku відбулася Międzynarodowa konferencja «Perspektywy Women in Tech Summit», яка проходила в м. Варшава (Республіка Польща) для студенток, аспіранток, молодих вчених-жінок Європи.

«Perspektywy Women in Tech Summit» стала першим таким заходом в Центральній і Східній Європі та Центральній Азії (CEE & CA), яка збирає перспективну молодь в галузі IT. В Кон-

ференції брали участь майже 1000 учасниць, 102 з яких учасниці з нашої країни, близько 60 – представниці КПП ім. Ігоря Сікорського. Впродовж трьох днів були проведені воркшопи, зустрічі, презентації від таких відомих міжнародних компаній, як: Google, ABB, Facebook, Ericsson, McKinsey&Company, Tomtom, citi, intel, 3M, Dell та інші.

Дискусійні панелі Варшавського саміту охопили актуальні питання сьогодення в галузях техніки і IT, майбутнього технологій і його соціальні наслідки, а також про внесок жінок

Делегация від КПП ім. Ігоря Сікорського

у цю життєво важливу область, успішної побудови своєї кар'єри тощо.

Ось що з цього приводу думає студентка ФЕЛ Валерія Охмач: «Для мене було приємно взяти участь у WITS. Я хотіла би висловити свою вдячність за запрошення, а також відзначити високий рівень організації та професіоналізм у проведенні заходу, що дозволило зібрати широке та представницьке коло експертів і так успішно провести всі зустрічі.

Саміт є корисною платформою для знайомства з успішними жінками

всього світу та обговорення ключових глобальних проблем жінок у науці та галузях техніки.

Для мене особисто корисним було спілкування не тільки зі спікерами, але і контакт з провідними компаніями в області технологій, такими як Poloalto. Тепер я абсолютно впевнена в собі і можливостях, які представлені...».

В цілому, учасниці отримали позитивні емоції, корисні контакти та професійні поради.

Дякуємо організаторам заходу за надану можливість

додатися до такої масштабної події.

За інформацією учасниць та з міжнародних джерел відомо, що конференція в Варшаві проведена на високому рівні. Хочу підкреслити, що її результати мають велике значення для України, для КПП і в професійному, і в політичному, і в людському вимірі.

Наталія ПОЖАРСЬКА
(начальник відділу організаційно-виховної роботи, Департаменту навчально-виховної роботи КПП ім. Ігоря Сікорського)

Керівники делегації КПП ім. Ігоря Сікорського, в центрі Наталія Пожарська

Niepodległa

100 polskich ksiązek z okazji jubileuszowej rocznicy

11 listopada w Kijowskiej Bibliotece Publicznej im. M. Lermontowa odbyła się akcja „100 polskich ksiązek do 100-lecia Niepodległej”, przeprowadzona przez Polską Młodzieżową Asocjację „Młodzi i Kreatywni” i Polską Sobotnią Szkołę przy ZPU. Pracownicy biblioteki wyrazili serdeczną wdzięczność organizatorom akcji i nadzieję na dalszą współpracę.

Ponieważ ta biblioteka ma na celu rodzinne czytanie, to nasza organizacja zebrała taki zestaw ksiązek dla wszystkich grup wiekowych, uwzględniając poziom znajomości języka polskiego, w tym słowniki, kryminały, literaturę piękną, książeczki dla maluchów oraz czasopisma. Jesteśmy pewni, że z biegiem lat ilość ciekawych ksiązek oraz ich czytelników będzie rosła - powiedziała Swiętłana Bułanowa, wiceprezes „Młodych i kreatywnych”.

W święteczny dzień w bibliotece z samego rana było mnóstwo dzieci z rodzicami i młodzieżą. Uroczystość rozpoczęła się od tradycyjnego dla wszystkich Polaków wspólne-

go wykonania hymnu Polski. W taki sposób dzieci i ich rodzice poparli akcję „Niepodległa do hymnu”. Także w języku polskim odbyła się recytacja wierszy patriotycznych w grupach wiekowych. Goście wspólnie z uczestnikami wykonali kilka pieśni hymnicznych „My, Pierwsza Brygada”, „Marsz Polonia”, a maluchy zaśpiewały dziecięcą piosenkę „Co to jest niepodległość?”.

Członkowie organizacji „Młodzi i kreatywni” z umiejętnościami z zakresu prac ręcznych przeprowadzili warsztaty „Kotyliion narodowy - jak go zrobić krok po kroku”. Julia

Żaworonkowa, Olga Poliszczuk, Katarzyna Niemiro-Stepanova, Lubow Dawydczuk, Eugenia Nesterenko zorganizowały szkolenia w wyrabianiu kotyliionów różnymi metodami.

Dzieci i dorośli własnoręcznie przygotowywali polskie dekoracje narodowe w różnych technikach (z papieru, tasiemki, wstążek, fetru, a także kto w jaki sposób potrafił, opierając się na własny gust i inspirację). Katarzyna Niemiro zapoznała zaciekawionych z historią powstania Kotyliionu narodowego.

Białe i czerwone kolory po raz pierwszy zostały uznane

za narodowe 3 maja 1792 roku. Podczas obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Ustawy Rządowej paniienki wystąpiły w białych sukniach przepasanych czerwoną wstęgą, zaś panowie owinęli szyje biało-czerwonymi szarfami. Nawiązano tą manifestacją do heraldyki Królestwa Polskiego – białego orła na czerwonej tarczy herbowej.

W wieku XVIII-XIX żołnierze Wojska Polskiego przypinali do swoich czapek białe kokardy - symbolizowały one białego orła. Również, przez kilka miesięcy w roku 1812, po proklamowaniu przez sejm przywrócenia Królestwa Polskiego masowo

noszono kokardy w czerwonych i niebieskich kolorach.

Pamiętamy jak wysoką była cena odzyskania niepodległości przez polski naród, oraz jak długa i trudna była droga do wolności całego kraju. Po 123 latach niewoli spełniły się marzenia wielu pokoleń Polaków, którzy nigdy się nie pogodzili z podziałem Ojczyzny i utratą wolności państwowej. Więc bądźmy wdzięczni za Niepodległą Polskę i uczciwi wobec przyszłych pokoleń!

Larysa BUŁANOWA,
Olga POLISZCZUK,
Aneta ŻAWORONKOWA

Niepodległa

Udział delegacji z Konsulatu RP w Charkowie, nabożeństwo w kościele, złożenie kwiatów przed pomnikiem poległych Polaków, nieprześcigniony koncert solistów Opery Warszawskiej – to ogniwa, z których złożył się całokształt święta.

W uroczystościach czynny udział wzięli członkowie Zaporoskiego Związku Polaków „Polonia” na czele z Lidią Jegorową. Do miasta zawitali honorowi goście: delegacja Konsulatu Generalnego RP w Charkowie na czele z Konsulem Generalnym Januszem Jabłońskim i Konsulem Janem Zdanowskim.

W Zaporozu obchodzono 100-lecie odzyskania przez Polskę NIEPODLEGŁOŚCI

Dzień rozpoczął się od porannego nabożeństwa w świątyni rzymskokatolickiej Konkatedrze Boga Ojca Miłosiernego w Zaporozu, które odprawił biskup pomocniczy diecezji charkowsko-zaporoskiej Jan Sobilo.

Po nabożeństwie złożono kwiaty pod pomnikiem ku czci polskich jeńców wojennych, więzionych w obozie NKWD nr 100. Znak Pamięci z fragmentami murów baraku

rok temu własnoręcznie i na własny koszt ustanowili członkowie ZPZ „Polonia” przy wsparciu władz miasta. Kiedy na Ukrainie odtajniono archiwa z tragicznymi szczegółami lat minionych, okazało się, że niestety, Zaporoz stało się kolejnym miastem związanym z tragedią katyńską.

Kulminacją świątecznego dnia był koncert „Warszawska Opera” w sali koncertowej im. Glinki, który stał się dla regionu

Na scenie – Ramona Rey i Leszek Świdziński

i samej filharmonii znakomitym wydarzeniem w skali roku. Jego organizatorami byli - Konsulat Generalny RP w Charkowie i Europejskiej Fundacji Promocji Sztuki Wokalnej (m. Warszawa).

Przed publicznością wystąpiły gwiazdy opery polskiej: Ramona Rey, Beata Wardak, Aleksandra Orłowska, Aleksandra Świdzińska, Leszek Świdziński, Michał Romanowski. Zabrzmiły arie z „Carmen”, „La Traviata”,

„Turandot” i innych światowej sławy polskich oper, musicali i wspaniałe światowe hity. soliści Opery Warszawskiej śpiewali pod z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej pod kierunkiem dyrygenta filharmonii, Narodowego Artysty Ukrainy Wiaczesława Redi.

Wielokrotne wołania o bis, burzliwe brawa po każdym z występów mówiły same za siebie o sukcesie artystów z Polski.

Tatiana SMOLIANINOWA

Wieści z Kropiwnickiego

Spotkanie z muzyką Karola Szymanowskiego

W ramach XVI Festiwalu Sztuki im. Karola Szymanowskiego „Jesień z muzyką Karola Szymanowskiego” odbyły się dwa spotkania z legendarnym ukraińskim kompozytorem Wołodymyrem Gubą. Narodowy Artysta Ukrainy, laureat wielu nagród, członek Związku Kompozytorów Ukrainy i Związku Filmowców Ukrainy jest autorem muzyki do ponad 150 filmów, a filmy te nagradzane były w wielu krajach świata.

Pierwsze spotkanie poświęcone było sztuce. Odbyło się ono w Obwodowej Uniwersalnej Bibliotece Naukowej im. D.I. Czyżewskiego. Na spotkaniu wyświetlono film „Credo” (swoista wizytówka artysty), który mówi o zaangażowaniu kompozytora do rozkwitu kina awangardowego na początku lat sześćdziesiątych oraz o jego muzyce do animowanych żartobliwych filmów o wyczynach Kozaków. Swoimi dziełami wzbogacił on ukraińską kulturę muzyczną, łącząc muzykę organową z klasyczną kameralną (film „Zachar Berkut”).

Pokazano również film „Obrazki z Polesia”. Składa się z ośmiu miniatur. Każda z nich opowiada o kreatywnych ludziach żyjących w pobliżu strefy Czarnobyla.

Drugie spotkanie z kompozytorem odbyło się z Centrum Kultury Narodowej „Jedyna Rodzina”, gdzie rozmawiano o „Sekretach młodości Wołodymyra Guby”. Temat ten wybrano nie przypadkowo ponieważ mimo, że za kilka miesięcy kompozytor obchodzić będzie 80 -lecie, jest w świetnej formie fizycznej. Dlatego Wołodymyr Petrowycz opowiedział każdemu, jak dbać o zachowanie dobrego zdrowia.

Niezapomnianym był wyjazd do wioski Kamianka i Tymoszówka. Organizatorem tej wyprawy był prezes Stowarzyszenia Polaków „Polonia” im. Karola Szymanowskiego w Kropiwnickim Aleksander Polaczok. Najpierw odwiedziliśmy Kamiński Rezerwat Historyczno-Kulturalny, gdzie zwiedziliśmy wystawę mistrza sztuki ludowej, który stworzył

dzieła malarstwa dekoracyjnego Makara Muchy o nazwie „Kwietniki Makara Muchy.” Zbiór jego dzieł przez długi czas przechowywany był w archiwach Serhija Filimonowa. Na wystawę prace te przekazał jego syn Wołodymyr. Niemniej interesujące było zwiedzanie Literackiego Muzeum Pamięci Aleksandra Puszkina i Piotra Czajkowskiego w Kamiance otwarte w 1937 roku na cześć setnej rocznicy śmierci poety.

Piotr Czajkowski przyjeżdżał do Kamianki do swojej siostry Aleksandry, która wyszła za mąż za syna dekabrystę Leona. W dziale poświęconym Piotrowi Czajkowskiemu jest fortepian, na którym on grał. Jedną ze studentek kolegium muzycznego w Kropiwnickim, Maria Bielkova zagrała na nim utwór Czajkowskiego „Pory roku”. Odwiedziliśmy także grotę rodziny Dawida, w której lubiano się relaksować. Są tu bardzo piękne krajobrazy i wspaniała twórcza atmosfera.

Potem w Tymoszówce odwiedziliśmy Szkołę Ogólnokształcącą im. K. Szyma-

nowskiego. To w tym właśnie mieście niegdyś znajdowała się posiadłość Karola Szymanowskiego, w której kompozytor żył w młodości. Tam też odbyło się spotkanie ze światowej sławy polską pianistką, Joanną Domańską, która wokresie około dziesięciu lat była przewodniczącą Towarzystwa im. K. Szymanowskiego w Zakopanym (Polska). Pianistka wykonała kilka utworów Karola Szymanowskiego i Fryderyka Chopina.

Odwiedziliśmy także salę muzealną Szymanowskiego, która znajduje się w tej szkole. Tam rozmawialiśmy o życiu i twórczości tego słynnego polskiego kompozytora. Tak więc podróż ta na długo pozostanie w wspomnieniach członków „Polonii”, studentów Wyższej Szkoły Muzycznej, bibliotekarzy, dziennikarzy i aktywu społecznego z Kropiwnickiego.

Swietłana
NIKOLAJEWSKA
(członek Stowarzyszenia
Polaków im. Karola
Szymanowskiego
w Kropiwnickim)

Na początku grudnia z powodu choroby serca zmarł wieloletni prezes Stowarzyszenia Polskich Naukowców Podola, członek Zarządu Głównego Związku Polaków na Ukrainie (cztery kadencje)

WIACZESŁAW
RUDNICKI
(syn Bronisława).

Urodzony w Dolinianach na Podolu w polskiej rodzinie 22 czerwca 1940 r. Wiaczesław Rudnicki po ukończeniu nauki na Lwowskim Uniwersytecie im. Iwana Franki przeszedł długą drogę od wykładowcy matematyki do naukowca-akademika, laureata licznych nagród i odznaczeń.

Pożegnać się z kolegą i wieloletnim działaczem na rzecz krzewienia polskiej myśli naukowej przybyło liczne grono profesorów z jego ostatniego miejsca pracy – Chmielnickiego Uniwersytetu Narodowego, przedstawiciele polskiej wspólnoty dawnego Płoskirowa oraz rodzina.

Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie...

Antoni Stefanowicz
Stanisław Kostecki
Franciszek Miciński,
12 grudnia 2018 r.

RYSOWNICY POLSCY

Internet nad Wisłą

W 2018 z internetu korzystało w Polsce 77,5 proc. osób. To o 1,6 pkt proc. więcej niż rok wcześniej. Dostęp do sieci ma 84,2 proc. gospodarstw domowych - podał w poniedziałek GUS.

Według danych GUS, w 2018 r. dostęp do internetu ma 84,2 proc. gospodarstw domowych.

Ci, którzy do internetu dostępu nie mają wskazywali, że wynika to przede wszystkim z braku potrzeby korzystania z niego.

Drugim powodem był brak odpowiednich umiejętności.

Kolejną przyczyną braku Internetu są zbyt wysokie koszty sprzętu oraz dostępu do sieci.

Strofy klasyka

*Bo coś w szaleństwach jest młodości
Wśród lotu wichru, skrzydeł szumu,
Co jest mądrzejsze od mądrości
I rozumiejsze od rozumu.*

Leopold STAFF

Sprawdzony przepis na świąteczny

Składniki: **KOMPOT Z SUSZONYCH
OWOCÓW**

woda – 2 l,
miód lipowy – 100 g,
goździki – 4 szt.
laska cynamonu – 1 szt.
imbir – 3 plastry
jabłka suszone – 50 g
gruszki suszone – 50 g
morele suszone – 50 g
śliwki suszone – 50 g

Wodę zagotowujemy z miodem i przyprawami. Owoce płuczemy, kroimy i dodajemy do gotującej się wody z przyprawami. Gotujemy ok. 5-7 minut. Odstawiamy pod przykryciem na 15-20 minut. Kompot możemy podawać na gorąco lub na zimno.

- Wysoki sędzie, jestem niewinny!
- Wszyscy tak mówią.
- No widzi pan, panie sędzio! Skoro wszyscy tak mówią, to musi to być prawdą!

***

Rzecznik prasowy rządu na konferencji:
- Mam dobrą wiadomość!
W tym roku będziemy płacili mniejsze podatki...
- To świetnie! - krzyczą dziennikarze.
- Niż w roku przyszłym - dodaje rzecznik.

***

- Tatusiu, co to znaczy pesymista?
- Pesymista, syneczku, to taki człowiek, który nie doi krowy, bo obawia się, że mleko już skwaśniało.

***

- Co jesteś taki smutny?
- Syn mi się urodził.
- No i smutny jesteś?
Dziwne. A jak mu daliście na imię?
- Ludwik.
- Ludwik? Czemu?
- Bo czternasty.

***

Staruszek przychodzi do lekarza i mówi:
- Panie doktorze, mam straszną sklerozę.
- Od kiedy?
- Co od kiedy?

***

Pewien facet wracając z nocnej imprezy zamówił taksówkę. Przyjechał po niego typ o mało ciekawym wyglądzie, ale zaczęło padać, więc imprezowicz wsiadł do auta. Jadą, jadą i przejeżdżają koło cmentarza. Chcąc przerwać krępującą ciszę, pasażer mówi:
- Wie pan, jak ja prowadzę nocą to boję się przejeżdżać obok cmentarza.
- Wiem - odpowiada taksówkarz - Za życia też się bałem...

***

- Dlaczego się smucisz?
- Bo będę ojcem...
- Ale to jest powód do radości!
- Niby tak, ale nie wiem jak powiedzieć o tym żonie.

W POLSCE

☀ W Polsce maleje skala zjawiska nadumieralności mężczyzn. W ciągu ostatnich 30 lat różnica długości życia kobiet i mężczyzn zmniejszyła się o ponad 1,5 roku i wynosi obecnie niespełna 8 lat. Natomiast w większości państw wysokorozwiniętych mężczyźni żyją z reguły od 4 do 6 lat krócej, niż kobiety.

☀ Polskie strony www naruszające prawo autorskie są w pierwszej dziesiątce adresów usuwanych z wyników wyszukiwania przez czołowe amerykańskie wyszukiwarki - wynika z badań dr. Artura Strzeleckiego, który przeanalizował miliardy takich usunięć dokonanych przez ostatnie 7 lat.

☀ Już 70 tys. haseł liczy Wielki słownik języka polskiego Polskiej Akademii Nauk, udostępniany bezpłatnie za pośrednictwem internetu - WSJP PAN. Ogólny słownik języka polskiego nie był dotychczas tak powszechnie dostępny - podkreślają jego twórcy.

USŁYSZANE

- Lekarz dawał mi 4 miesiące życia, więc go zastrzeliłem. Sąd przyznał mi 20 lat aresztu, więc sprawa załatwiona!
- Jeśli kobieta mówi, że nie ma się czego bać, to ma rację. Jest już zdecydowanie za późno, żeby zacząć się bać.
- Wódka jest jak matryoszka. Otwierasz pierwszą, a potem idzie druga, trzecia...
- Ostatnio mój sąsiad zapukał do mnie o trzeciej w nocy! Wystraszyłem się tak bardzo, że wypadła mi wiertarka z ręki..

KOLOROWE JARMARKI

Na czas Adwentu Wrocławski Rynek po raz kolejny stał się tłem bajkowej scenarii Tegoroczna dziesiąta już edycja Jarmarku Bożonarodzeniowego we Wrocławiu, która rozpoczęła się 23 listopada potrwa aż do końca roku, czyli do 31 grudnia!

Pośród pachnących lasem choinek, aromatu grzanego wina i czekoladowych pierników na odwiedzających czeka moc atrakcji i niespodzianek. Pojawią się także kupcy z różnych stron. Przywiozą lokalne produkty i smakołyki, m.in. ciasteczka z Turcji, alzackie podplomyki, makarony z Włoch i węgierskie salami.

